

De laatste weiden

door
Jeanne Marie

UITGAVE VAN G. F. CALLENBACH N.V. NIJKERK

NANS.V.L.

De laatste wagen

PENTEKENINGEN VAN NANS VAN LEEUWEN

De laatste wagen

door

Jeanne Marie

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

1. WAT VELDWACHTER JANSEN OP ZIJN RONDGANG VOND

Het was een mooie, vroege voorjaarsdag geweest. Op de kalender stond „April”, maar het leek wel Juli, zó heerlijk had de zon geschinen en zo mooi blauw was de hele dag de lucht geweest. De bomen en struiken zaten al vol tere, groene blaadjes en de vogels, die het de hele winter maar bar koud hadden gehad, tjlpten en kwetterden van plezier om de nieuwe lente.

Ook de kinderen hadden de zomer in het hoofd. Met de muts in de hand en losse manteltjes en jasjes liepen ze over de straat. Totdat op de late middag moeder ze in huis riep, hadden ze op straat gespeeld. Maar nu was de pret uit. Het begon al te schemeren en het werd hoog tijd, dat moeder ze in het bad stopte, want ze moesten morgen schoon en fris zijn. Morgen. . . . dan was het Zondag. Dat is een fijne dag, wel de mooiste dag van heel de week. Maar ook de Zaterdag kan een goede dag zijn, vooral de late Zaterdagmiddag, als moeder klaar is met haar werk en alles er al zo'n beetje Zondags begint uit te zien.

Alex en Martina van den Berg hebben niet buiten gespeeld. Daarvoor zijn ze ook al wat te groot: dertien en veertien jaar al. De hele middag hebben ze sommen gemaakt en aardrijkskunde geleerd en op Engelse thema's zitten zwoegen. Alleen het laatste kwartiertje, toen ze met hun werk voor Maandag klaar waren, hebben ze in hun bibliotheekboek zitten lezen.

Jammer, dat het nu donker begint te worden! Met een zucht slaat Martina haar boek dicht. Het was net zo mooi!

„Straks, als het licht aan is, lees je nog maar een poosje verder,” zegt moeder. „Het is nu nog wel wat vroeg voor de lamp.”

Alleen in de winkels, waar de laatste klanten zijn geholpen, en nog een en ander moet worden opgeruimd, schijnt het kunstlicht door de vensters.

In het huis naast Alex en Martina zitten Anneke en Pietertje in hun nachtgoed aan een lekkere krentenbol te knabbelen. Als de bol op is, moeten ze nodig naar bed, want het zijn nog maar dreumesjes van vier en zes jaar.

Buiten, op straat, loopt veldwachter Jansen. Hij is zo juist aan zijn ronde begonnen, want hij heeft vandaag avonddienst. Veldwachter Jansen is een streng man; dat kun je hem zo wel aanzien. Hij kijkt er maar wat goed op toe, of er geen fietsen zonder licht door Helmdorp rijden en of de zaken wel precies op tijd hun deuren sluiten. Als hij ergens iets ziet, wat niet in orde is, waarschuwt hij met een barse stem. Meestal draait hij dan eerst zijn snorrepunten nog eens extra omhoog, voor hij begint te spreken. En wee de man of de vrouw, die dan nog ongehoorzaam aan de wet ^{durft} te zijn. Die wordt onherroepelijk in het boekje van de veldwachter geschreven.

De mensen op Helmdorp houden niet erg van veldwachter Jansen en de meeste kinderen zijn bang voor hem. Het lijkt ook wel, of die man ogen in zijn rug heeft. Alles, wat op het dorp gebeurt, schijnt hij te zien en te weten. Hij heeft de ondeugende Karel wel gevonden, die in het pikkedonker bij hem aan de bel had getrokken en op de deur had gebonsd. En hij kwam toch maar net om de hoek van de Schoolstraat aanlopen, toen Leendert Huisman een mannetje op de muur van het raadhuis stond te tekenen. Toen Jansen die Leendert

zo bezig zag, bleef hij rustig op de hoek staan wachten. Leendert merkte natuurlijk niets en toen hij zijn mannetje klaar had, schreef hij er onder: „Dat is de diender Jans. . . .” Maar toen voelde hij ook meteen een harde hand in zijn nek. „Zo, zo, ventje,” bulderde een zware stem, „daar heb ik je dan toch op heterdaad betrapt. Dan heb jij natuurlijk ook bij de weduwe Meyer de knop van de deur vastgebonden aan de bel van juffrouw Van Klaveren!”

„Ik?” vroeg Leendert verschrikt. „Ik? Dat heb ik echt niet gedaan.”

„Je hebt dat poppetje zeker ook niet getekend?” snauwde de veldwachter, die Leendert nog steeds stevig bij de kraag van zijn blouse vasthield.

„Ach, mijnheer de veldwachter, laat me toch los, ik stik bijna,” smeekte Leendert.

„En jij subiet weglopen! Neen, neen, mannetje, jij gaat mee het raadhuis in.”

„Och, mijnheertje, laat me toch los; ik heb echt bij juffrouw Van Klaveren de bel niet vastgebonden, echt niet. . . .”

De veldwachter had Leendert toen het raadhuis ingesleept en aan de vrouw van de conciërge een emmer water en een harde borstel gevraagd. Met de emmer water in zijn ene hand en met de andere hand Leendert nog steeds bij de kraag vattend, was hij toen weer naar buiten gegaan. Bij het door Leendert getekende mannetje hield hij stil en daar moest Leendert, onder toezicht van Jansen, het poppetje wegborstelen van de muur en ook van het onderschrift mocht na de behandeling niets meer te lezen zijn.

Natuurlijk kreeg Leendert bekijks van mannen en vrouwen en kinderen, die toevallig langs het raadhuis kwamen. Zelfs boodschappenjongens sprongen van hun fietsen, om maar goed te kunnen kijken, wat daar aan de hand was.

Toen Leendert die middag thuiskwam, hadden zijn ouders al van de bureu gehoord, wat er was gebeurd en kreeg hij van zijn vader nog een pak voor zijn broek op de koop toe!

Ja, zo was veldwachter Jansen. „Het kwaad moet worden gestraft,” zei hij.

Ook die Zaterdagavond liep hij te speuren, of hij geen verboden dingen kon ontdekken. Maar dat wilde hem deze keer toch niet zo gemakkelijk gelukken. Alle fietsen, die voorbijkwamen, hadden een rem, een lamp, die vrolijk brandde en een achterlichtje. En alle winkeldeuren, waaraan hij rammelde, waren op slot!

Neen, in Helmdorp zelf was voor veldwachter Jansen die avond niet veel te beleven. Hij was blij, toen hij eindelijk zijn ronde had afgelopen. Toen kon hij aan het werk beginnen, waarnaar hij de hele dag al had verlangd. Aan het einde van de Dorpsstraat liep hij het pad op, dat naar de Hertenkamp leidt. Hij was de enige wandelaar op het donkere weggetje.

Als het nog maar wat vroeger op de dag was geweest, hadden de papieren en de vruchtenschillen, die overal op het pad verspreid lagen, hem verteld, dat het niet altijd zo stil en zo eenzaam was op het weggetje. Maar dat wist de veldwachter ook wel, zonder dat hij die schillen en die papieren zag. Het was kermis geweest in de Hertenkamp. De hele week, tot de vorige avond toe, had het om en bij de Kamp zwart gezien van de mensen. Bij honderden waren de Helmdorpers naar de kermis geweest, om plezier te maken. Vooral 's avonds, bij het licht van honderden lampjes en ballonnetjes, hadden ze gelachen en gezongen, gedraaid, geschommeld en gedanst. Hun ogen hadden ze uitgekeken in de tenten en in het kleine circus „De Witte Olifant”, waar paarden, honden en apen en zelfs een paar echt wilde dieren hun kunsten vertoonden en de dwaas uitgedoste clown de malste grappen vertelde.

Aan dat alles dacht de veldwachter, toen hij in het donker op het pad liep. Jansen hield niet van de kermis, want hij wist, dat er in zo'n week altijd veel kwaad werd gedaan door zijn dorpsgenoten. Hij kende de mensen wel, die al hun zuur verdiende geld op de kermis hadden uitgegeven en nu op de pof brood en groente en aardappelen hadden gehaald voor de Zondag. En hij wist van jongelieden, die tot laat in de avond op de kermis waren geweest en daarna nog naar de herberg „De Zwaan” gingen, om te drinken. O, veldwachter Jansen wist nog veel meer. Hij wist immers alles, wat er in het dorp voorviel?

Vrijdag, laat in de avond, was de kermis gesloten en Zaterdag, bij het vallen van de avond, moesten alle tenten en kramen en wagens het dorp uit zijn. De veldwachter vond, dat het nu zijn plicht was eens een kijkje in de Hertenkamp te gaan nemen, om te zien, of de kermislui het bevel van de burgemeester wel hadden opgevolgd.

Aan het einde van het weggetje lag de Hertenkamp, stil en

verlaten. Jansen kende de weg op zijn duimpje. In de donkerste nacht had hij er, met zijn ogen dicht, nog niet kunnen verdwalen. Maar toch haalde hij, toen hij dicht bij de Hertenkamp kwam, zijn zaklantaarn te voorschijn. Je wist maar nooit, wat je aan dat kermisvolk had. Ze konden hier of daar wel een stuk hout, of wie zou zeggen wát, hebben achtergelaten en daar zou je dan lelijk over kunnen vallen.

Zoals de stralen van de vuurtoren in het donker regelmatig over het dorp gleden, zo liet Jansen het licht uit zijn lantaarn een paar maal over de Hertenkamp gaan. Hij zag toen, dat ook in de Kamp veel oud papier en ander afval lag, maar hout en stenen en ijzerdraad en zulke dingen zag hij toch niet. „Opruimen doen zulke mensens niet,” mompelde hij zacht. Maandag zou de Reiniging er wel aan te pas moeten komen. Maar dan was de rommel ook meteen weer weg. Erger vond Jansen het, dat het goede gras totaal platgetrapt was. Dat zou weken, misschien wel maanden nodig hebben, om weer bij te groeien. En dat allemaal voor die kermis! Nu, Jansen wist wel, dat als *hij* burgemeester was, er nooit een kermiswagen Helmdorp zou mogen binnenrijden!

Wat verderop vernauwt de Kamp zich en ligt er achter een bocht nog een klein, open veldje. Daar hadden ook nog een paar wagens gestaan. Jansen dacht, dat hij zijn plicht niet geheel zou hebben gedaan, als hij ook dat veldje nog niet even had geïnspecteerd. Daarom liep hij er op toe, dwars de Kamp over. Zijn lantaarn had hij gedooft. Voorlopig wist hij de weg wel weer in het donker.

Met grote stappen liep hij over het veld en hij ergerde zich aan de papieren, de schillen en het platgetrapte gras. . . . en zo was hij toch nog eerder bij het kleine veldje, dan hij dacht. „Pats. . . . boem!” Meteen greep Jansen naar zijn hoofd en direct daarop naar zijn lantaarn. In een ommezentje had hij die aangeknipt. Maar neen, hoor, geen kwaad kermisvolk

had hem iets willen doen, maar omdat hij had lopen denken en niet goed had opgelet, was hij met zijn hoofd tegen een boom terechtgekomen! Jonge, jonge, dat deed zeer! Hij zou de lantaarn nu maar aan laten, zolang hij in het donker liep. Hij was nu ook vlak bij het kleine veldje, waarover hij met-een het felle licht van zijn lantaarn liet schijnen.

Maar wat zag hij daar? In de lichtbundel ving hij . . . een kermiswagen . . . die daar om die tijd toch niet meer mocht staan! Jansen kon zijn ogen haast niet geloven. Hoe durfden die mensen nog in Helmdorp te zijn! Had de burgemeester niet uitdrukkelijk verordend: alle kermisgedoe vóór het donker Helmdorp uit?

Ze hadden zeker gedacht, dat ze daar, in dat hoekje, wel veilig stonden en niet opgemerkt zouden worden! Maar dan hadden ze toch buiten veldwachter Jansen gerekend! Misschien woonde er wel kwaad volk in die wagen, dat Zondag, onder kerktijd, uit stelen en uit inbreken wilde gaan!

Het boekje, waarin hij zijn bekeuringen schreef, haalde Jansen al vast uit zijn zak en zijn linkerhand greep naar zijn snor, om die wat omhoog te draaien . . . toen hij, vlak bij zich, een mager paardje zag staan, dat met een lang touw aan een boom was gebonden. Het dier had zeker staan slapen en was wakker geworden door het licht van Jansen's lantaarn. Dromerig stond het de veldwachter aan te kijken.

Het was duidelijk, dat het paardje bij de kermiswagen behoorde. Die lui waren voorlopig dus nog niet van plan om te vertrekken. Ze hadden zich rustig op het veldje geïnstalleerd. Maar hij zou ze nu toch eventjes gaan vertellen, dat dit zo maar niet ging . . . Op staande voet zouden ze hun paardje moeten inspannen en vertrekken: de Kamp door, het donkere weggetje langs, de hoofdweg op en dan één, twee, drie, het dorp uit!

2. MALIA

De kleine Malia was vroeg wakker geworden. Toen ze haar ogen opendeed, scheen de zon vriendelijk door de kleine ruitjes van de wagen. De bank, waarop Malia's vader en moeder sliepen, was leeg, maar het beddegoed was nog niet opgeruimd. Het was muisstil in de wagen, alleen het kleine wekkerklokje tikte driftig: „Tikke, tikke, tikke . . .” Buiten hoorde Malia wagens rijden, hamers slaan en mensen praten. Ze kende die geluiden wel en ze wist dan ook meteen wat er aan de hand was: de kermis werd afgebroken. Dat vader daarbij hielp, was heel gewoon, maar dat moeder ook niet in de wagen was, betekende, dat moeder ook helpen moest. Als dat gebeurde, was er haast bij het werk. Dan moest alles nog dezelfde dag klaar zijn. Dan gingen ze nog voor de avond vertrekken.

Toen Malia dat bedacht, schrok ze even. Ze zou dan Anneke en Pietertje, met wie ze zo prettig had gespeeld, niet meer zien en ze had nog wel beloofd, dat ze terug zou komen en dat ze dan voor allebei een oliebol mee zou brengen.

Malia was een kermiskind. Ze woonde niet in een huis, maar in een wagen, die meetrok met het circus „De Witte Olifant”, waarbij haar ouders werkten. Zusjes en broertjes had Malia niet, ze was enig kind en ook in de andere wagens, die op het kermisterrein stonden, woonden geen kinderen van haar eigen leeftijd.

Zo kwam het, dat Malia dikwijls alleen was. 's Morgens

mocht ze haar vader wel eens helpen bij het verzorgen van de dieren. Dat vond ze een fijn werkje. Ze kende al die dieren bij hun naam: de honden, de kleine paardjes en de apen en zelfs voor het jonge beertje was ze niet bang. De beesten kenden Malia ook en ze wilden graag door haar worden vastgehouden, als haar vader ze waste of kamde. Met de hondjes mocht ze ook wel eens een wandelingetje maken en vaak droeg ze water en voeder voor de beesten aan.

Maar 's middags, als de kermis open was, de muziek speelde en het druk werd op het terrein, had Malia niets meer te doen. Ze liep dan maar wat te dwalen tussen de tenten en kramen. Soms kreeg ze wel eens een stukje noga of een oliebol, want iedereen kende het kleine meisje van „De Witte Olifant”. Niemand lette dan op wat Malia deed of waar ze liep. Vader had dan zijn werk in het circus en moeder zat aan de kassa om plaatskaartjes te verkopen.

Zo was Malia op een middag het weggetje opgewandeld, dat toen vanzelf niet donker was. Aan het einde lag de Dorpsstraat, die ze ingegaan was en zo had ze een hele tijd lopen dwalen, straat-in, straat-uit, tot ze er moe van was geworden. Maar toen zag ze in een parkje een bankje, waar ze heerlijk kon uitrusten. In dat parkje speelden kinderen, ook een kleine jongen en een klein meisje. Het meisje had een poppenwagen bij zich en ze speelde „moedertje” met haar broertje.

Malia keek haar ogen uit: als ze ook eens zo'n zusje en zo'n broertje had, wat zou dat heerlijk zijn.

Na een poosje stond Malia weer van het bankje op. Ze was lekker uitgerust en helemaal niet moe meer. Ze liep op de poppenwagen toe en ze bukte zich, om er in te kijken.

„Dat is Lize,” zei het kleine meisje toen, op de pop wijzend, die in het wagentje lag.

„En hoe heet jij?” vroeg Malia toen, waarop het kleine

meisje zei: „Ik ben Anneke en dat is m'n broertje Pietertje.” Dat was het begin van een heerlijke middag geweest. Wat had Malia prettig gespeeld met Anneke en Pietertje. Ze had ze ook verteld, dat ze in een wagen woonde en toen hadden de kinderen grote ogen opgezet: hoe kan dat nou, wonen in een wagen?

Maar Malia had gezegd, dat het toch heus waar was en toen was ze gaan vertellen van de dieren van het circus, van de aap Jimmy, die met een lepeltje pap kon eten van een bordje en van het hondje Black, dat een mooi, rood jasje had en door een hoepel sprong in het circus. O, nog veel meer had ze verteld. De kinderen wilden maar, dat ze doorging. Toen was hun moeder gekomen om ze te halen. Die was boos geweest, omdat ze niet op tijd naar huis waren gekomen. Aan een handje moesten ze mee. Malia was achter ze aan blijven lopen, tot ze ergens een huis binnengingen. Ze wist nu precies, waar ze woonden. Ze zou de kinderen zeker weer terug kunnen vinden. . . .

Maar nu gingen ze vertrekken. Ze zou wel niet meer naar Anneke en Pietertje toe kunnen gaan. De kermis werd afgebroken. Oliebollen werden er dus ook niet meer gebakken. Malia zou ook niet naar Anneke en Pietertje toe durven gaan zonder oliebol. . . .

Een beetje verdrietig stond Malia op. Ze kon zich in de kleine wagen haast niet bewegen, maar toch probeerde ze zich aan te kleden. Het duurde een beetje langer dan anders, maar het ging toch. Moeder had haar boterhammetje en een kopje melk klaargezet. Verder moest Malia maar voor zichzelf zorgen. . . .

Toen Malia klaar was, keek ze op het wekkerklokje, hoe laat het was. Ze dacht, dat het wel acht uur zou zijn, maar zeker wist ze het niet. . . . want ze kon niet erg goed op de klok kijken. Malia kon ook niet lezen en niet schrijven en niet

rekenen. Toch was ze al acht jaar. Maar op school was ze nog nooit geweest. Hoe zou ze ooit naar school kunnen gaan? Hun wagen stond de ene week hier en de andere week weer ergens anders. Dat was wel een leuk leventje om zo te reizen en te trekken, maar knap zou Malia wel nooit worden. Dat begon ze zelf ook een beetje te begrijpen. O, wat zou ze graag naar school gaan, net als andere kinderen. . . . en dan een zusje en een broertje hebben als Anneke en Pietertje. . . .

Malia deed de deur open en liep de wagen uit. Ze zou maar eens gaan kijken, of ze vader en moeder ergens vond. Ha, daar zag ze vader al. Hij zat boven op het dak van het circus. „Vader, vader!” riep Malia.

„Dag, Malia,” riep vader terug en hij zwaaide met zijn ene hand naar zijn dochtertje. De andere hand hield hij stevig aan een uitstekende paal vast.

Al heel gauw vond Malia ook haar moeder. Ze was met nog een paar andere vrouwen druk aan het werk, maar ze zag toch in de verte Malia al aankomen en hield even op om haar eens over haar bol te strijken en haar een morgenzoen te geven.

„En waarom heb je je manteltje niet aangetrokken?” vroeg Malia's moeder. Ze keek Malia daarbij wat bezorgd aan.

„O, daar heb ik niet aan gedacht,” antwoordde Malia, „het was zulk mooi weer.”

„Je moet het toch nog maar even aan gaan doen,” zei moeder toen.

Voor Malia terugging naar de wagen, vroeg moeder nog, of ze haar brood wel had opgegeten en of ze haar kopje melk gevonden had.

Toen Malia weer in de wagen terug was en haar manteltje had aangedaan, bleef ze nog even op de rand van haar bed zitten. Dat was om even bij te komen van de schrik. . . . ja, want Malia was erg geschrokken.

Toen ze net één arm in een mantelmouw had, zag ze alles in de wagen ronddraaien. Hoe kon dat nu? Dat is toch wel iets om van te schrikken! Ze begreep er niets van! Was moeder nu maar thuis. . . .

Telkens dacht ze: „Als dat nu maar niet weer gebeurt.”

Maar er gebeurde niets. Toen ging Malia naar buiten, maar zin om op het terrein te gaan lopen en hier en daar eens rond te kijken, had ze niet meer. Toen ging ze op het trapje van de wagen zitten.

Een hele poos later trok er iemand aan haar arm. Verschrikt keek ze op en toen keek ze in het lachende gezicht van juffrouw Olijmans van de koekkraam. „Ik geloof, dat je daar zat te slapen, is het niet?” vroeg juffrouw Olijmans.

Ja, Malia geloofde dat zelf ook.

„Ga je met me mee, Malia?” vroeg de vriendelijke vrouw. „Ik moet nog even het dorp in, om een paar boodschappen te doen.”

Malia stond meteen op van het trapje. Natuurlijk ging ze mee. Was dat even fijn? Misschien zag ze Anneke en Pietertje dan ook nog even. . . .

Maar toen ze nog maar een heel klein eindje naast juffrouw Olijmans had gelopen, vond ze het ineens niet leuk meer. Haar voeten waren zo zwaar, net of er iets aan hing, wat ze bij elke stap mee moest trekken. En ze vond het ook erg koud. Raar was dat, want ze had haar manteltje nu toch aan. . . . „Ik ga maar niet verder mee,” zei ze toen tegen juffrouw Olijmans.

„Nou, jij hebt er gauw genoeg van, hoor. Dan ga ik verder maar alleen,” zei juffrouw Olijmans en weg was ze al.

Malia stond in haar eentje op het weggetje. En daar was dat akelige weer, net als vanmorgen in de wagen: alles om haar heen begon te draaien. Ze liep gauw naar de kant van het

weggetje en sloeg haar armen van angst om de stam van een dun boompje. . . . Toen ging het draaien weer over, maar toen voelde Malia zich helemaal niet prettig. Ze kreeg nu ook wat pijn in haar keel en wat was het toch koud!

Ze zou maar weer op het trapje gaan zitten. . . .

Nog weer een poosje later ging ze naar binnen. In de wagen was het toch warmer dan op het trapje. . . . Eigenlijk zou ze maar het liefst naar bed gaan, maar ze wist niet, of moeder dat wel goed zou vinden: midden op de dag in bed te gaan liggen. . . .

Maar Malia was toch wel erg moe. . . . en zo koud. . . . en haar bedje stond daar zo vlak bij haar. Het was nog niet eens opgemaakt. Met haar jurkje aan kroop ze er in. Heerlijk, die dekens, die lekkere, warme dekens. . . .

Zo viel Malia in slaap en ze droomde, dat het zomer was en de zon heerlijk scheen.

Ze speelde met Anneke en Pietertje; eerst met de poppenwagen. . . . maar toen met een doosje lucifers. Pietertje stak de lucifers aan, àl de lucifers. Grote vlammen werden dat. Malia wilde weglopen, want ze werd bang voor al dat vuur, maar Anneke en Pietertje namen haar bij de handen en wilden haar in de vlammen gooien. . . .

„Nee, nee, nee, niet in de vlammen,” riep Malia, maar de kinderen lachten haar uit. En wat waren ze sterk, die kleine Anneke en die kleine Pietertje. . . .

Malia begon om haar moeder te roepen.

Toen werd ze met een schok wakker. Gelukkig, de vlammen waren weg en Anneke en Pietertje ook. Maar het was net, of het allemaal echt was gebeurd. En warm was ze ook, verschrikkelijk warm.

„Moeder!” riep Malia.

Maar haar moeder was er niet. Er was niemand. Alleen het kleine wekkerklokje tikte maar. En buiten waren stemmen en lawaai van hamers en wagens.

Toen wist Malia alles weer: ze had gedroomd, Pietertje en Anneke waren er niet echt geweest en er waren ook geen vlammen. Het was midden op de dag en buiten waren ze bezig de kermis op te breken, want vanavond moesten alle wagens uit Helmdorp weg zijn.

Maar wat deed zij midden op de dag in haar bedje? Ze zou maar eens gauw opstaan. . . . Maar Malia kon niet opstaan. Alles draaide, als ze maar even haar hoofdje optilde en als haar handen boven het dek kwamen, begon ze te rillen van de kou en ze had ook pijn in haar keel. O, was moeder er nu maar, dan zou ze om lekker koud water vragen, heel veel koud water.

Dat moeder er nu toch niet was. . . .

Zachtjes begon Malia te schreien. . . . en al schreiende viel ze weer in slaap.

3. WAT MOEDER VOND, TOEN ZE THUISKWAM

Juffrouw Landstra, Malia's moeder, was de hele morgen druk bezig geweest om met nog een paar andere vrouwen kisten voor het circus in te pakken. De mannen braken de tent af en zorgden voor de dieren, maar de vrouwen moesten de kleine bagage in de kisten pakken. Juffrouw Landstra vond dat geen prettig werk. Ze hield helemaal niet van het kermis-reizen en elke dag dacht ze nog aan het mooie huisje, waarin ze vroeger had gewoond. Dat was lang geleden; Malia was toen nog maar een klein meisje. Veel was er gebeurd in die jaren. Haar man was zonder werk gekomen en toen hij een betrekking bij het circus kon krijgen, had hij die aangenomen. Maar toen moesten ze hun huisje verlaten en in een wagen gaan wonen, om steeds met het circus mee te kunnen trekken.

Juffrouw Landstra kon daar maar niet aan wennen en ze dacht soms, of het niet beter was geweest die betrekking bij „De Witte Olifant” maar niet aan te nemen.

Het was haar opgevallen, dat Malia, toen ze die morgen even „goedendag” kwam zeggen, er niet zo goed had uitgezien. Anders kwam Malia nog wel eens meer naar haar ouders kijken, als die aan het werk waren, maar nu was Malia niet terug geweest. Moeder werd daar zo langzamerhand wel wat ongerust om. Er zou toch niets met Malia zijn? Ze was nog niet zo groot en in Helmdorp kon ze de weg niet weten. Als ze maar niet weggelopen en verdwaald was! Ze zou ook

op de grote weg, buiten het kermisterrein, gemakkelijk onder een auto kunnen komen, of een ander ongeluk krijgen. . . . O, wat verlangde juffrouw Landstra naar het uur, dat alle kisten en koffers gepakt zouden zijn. Ze zou dan gauw naar de wagen gaan en kijken of Malia daar wel was. Ook herinnerde ze zich, dat ze voor Malia wel een kopje melk en een ochtendboterham had neergezet, maar dat ze geen middagboterham voor haar had gesneden. Het arme kind zou wel erge honger krijgen.

Het was al vijf uur, toen juffrouw Landstra eindelijk klaar was en naar haar eigen wagen kon gaan. Nog maar een paar uurtjes en ze zouden het dorp al uit moeten zijn.

Het was later geworden, dan ze had gedacht en ze wist ook niet, of ze wel genoeg eten in de wagen had, want de volgende dag zou het Zondag zijn en dan was er in de dorpen, waar ze zouden doortrekken, niets te koop!

Toen juffrouw Landstra het terrein over ging om naar haar wagen te gaan, zag ze, dat verschillende kermisgasten al vertrokken waren. Haar man was nog steeds aan het werk. Ze hoopte maar, dat hij ook gauw klaar zou zijn, zodat ze nog tijdig weg zouden kunnen gaan.

Zo liep juffrouw Landstra nog te denken, toen ze al bij het trapje was en ze de deur van de wagen opendeed. Het was er nog net zo rommelig, als toen ze 's morgens vroeg was vertrokken. Anders ruimde Malia toch altijd de boel wat op. . . . Maar wat was dat? Malia lag op bed en ze sliep! Wat was dat nou? Midden op de dag slapen?

„Malia, Malia,” riep ze, „word eens gauw wakker!”

Malia sloeg haar ogen op en toen zag moeder meteen, dat er wat aan scheelde. Wat zagen die ogen glazig en haar zwarte haar plakte op haar hoofdje. Moeder streek met haar hand eens langs Malia's wangen.

„Kind,” zei ze toen, „wat ben je warm!”

Malia zelf keek moeder maar aan, of ze moeder wat wilde vragen, maar ze scheen niets te kunnen zeggen.

Malia was ziek, erg ziek. Moeder kreeg tranen in haar ogen. Wat moest ze beginnen? Zo'n ziek meisje en over een uur moesten ze vertrekken! Als vader nu maar gauw thuiskwam! Een kwartier, een half uur, een uur wachtte moeder bij haar zieke kind op vader. Maar die kwam maar niet. Wat moest ze toch beginnen? Ze durfde ook Malia niet alleen te laten om hem te gaan halen.

Eindelijk, eindelijk hoorde ze buiten een vrolijk versje fluiten. Dat was vader! Ze keek eens door het kleine venster-tje en ja, daar kwam hij aangelopen, vrolijk en blij. Het paard had hij bij zich. Dat zou hij misschien wel direct gaan inspannen, want het werd hoog tijd om te vertrekken.

Maar hoe zouden ze kunnen vertrekken, nu Malia zo ziek was?

Moeder liep dan ook direct naar buiten. Vader schrok van haar angstige gezicht.

„Wat is er?” vroeg hij. „Is er iets gebeurd?”

Ja, toen vertelde moeder, dat Malia zo ziek was en ze onmogelijk zouden kunnen vertrekken.

Vader kon het in het eerst maar niet begrijpen. „Is er dan wat gebeurd?” vroeg hij nog eens. „Malia liep vanmorgen nog langs de tent en toen heeft ze me nog gegroet. Ik zat toen boven op het dak van de tent en Malia lachte naar me. Ze was toen zo gezond als een vis.

Ja, moeder wist het ook niet.

„Kom dan toch binnen,” zei ze, „dan zie je zelf hoe ze is.”

Vader keek niet meer vrolijk en hij floot geen deuntje meer, toen hij Bruin, het paardje, aan een boom bond.

Toen hij Malia zag, schrok hij ook. Het kind was ziek, erg ziek.

„Nee, zo kunnen we niet vertrekken,” zei hij dof.

„En zo kunnen we toch ook de nacht niet ingaan,” antwoordde moeder.

„Het is misschien maar het beste, dat ik naar het dorp om een dokter ga,” zei vader toen weer.

Ja, dat vond moeder ook maar het beste.

Toen vader de knop van de deur al weer in zijn hand had om weg te gaan, zei moeder nog: „Maar, eh, als er nu eens iemand komt?”

„Iemand komt?” vroeg vader verwonderd. „Wie zou er kunnen komen?”

„Ja, eh, ik bedoel . . . we moeten hier immers weg? We mogen hier toch niet blijven staan als het straks donker wordt?”

„Nee, dat mogen we niet. Als de zon onder is, moeten al de wagens weg zijn. De burgemeester van Helmdorp wil niet, dat er op Zondag kermiswagens in zijn dorp staan . . . maar we kunnen met zo'n ziek kind toch niet gaan rijden? Dat zal de burgemeester toch ook wel kunnen begrijpen?”

„Nu, dan ga ik maar,” zei vader nog.

„Kom maar zo gauw mogelijk terug,” riep moeder hem nog na.

Toen ging ze weer bij het bedje van Malia zitten.

O, wat was dat erg. De tranen rolden over haar wangen en ze dacht er aan, dat Malia wel eens zou kunnen sterven, voor de dokter kwam.

Wat zou juffrouw Landstra moeten beginnen, als ze haar dochtertje zou moeten missen?

Misschien zou de dokter er ook wel niets meer aan kunnen doen. Als ze ook maar niet op die akelige kermis moesten wonen, dan was ze de hele dag bij Malia geweest en dan had ze al veel eerder een dokter kunnen halen.

En weer dacht juffrouw Landstra: „We hadden die betrekking bij het circus nooit moeten aannemen.”

„Malia, Malia,” zei ze nog een paar keer, maar Malia gaf geen antwoord. Het kind had hoge koorts. Dat zag haar moeder wel.

Toen dacht moeder aan vroeger, heel lang geleden, toen ze zelf nog zo'n klein meisje was, als Malia nu. Ze woonde toen bij haar ouders, niet in een wagen, maar in een huis. Wat was het Zaterdagavondsdan altijd gezellig. Haar moeder was dan met haar werk klaar; de kinderen waren in het bad geweest en dan mochten ze nog een poosje in hun nachtgoed opzitten. Ze leerde dan altijd haar Zondagsschoolversje. . . . De Zondagsschool. O, waarom moest juffrouw Landstra juist nu aan de Zondagsschool denken?

Malia was niet op de Zondagsschool, Malia was ook niet op de gewone school. En van wat juffrouw Landstra vroeger op de Zondagsschool had geleerd, wist Malia niets, niemandal. Juffrouw Landstra had haar nooit van God verteld en van de Here Jezus. Ze had Malia ook niet leren bidden. . . . en nu lag het arme kind daar zo ziek, dat ze misschien wel niet meer beter zou worden. . . .

Juffrouw Landstra had haar dochtertje maar laten opgroeien als een klein heidinnetje. . . . Waarom toch? O, ze begreep het nu ineens. Dat was omdat ze zelf nooit meer aan God

dacht en zelf ook nooit meer bad. Ze was de Here Jezus vergeten, sinds ze op de kermis woonde. . . .

Toen vouwde juffrouw Landstra haar handen en ze zei zachtjes: „O, Here, vergeef me toch en help me toch. Laat mijn kind in leven en haal ons weg van de kermis.”

Even zat ze nog stil in gedachten. Toen zei ze „amen”, want ze herinnerde zich, dat dit achter een gebed gezegd moet worden.

Het was ondertussen donker geworden. Daarom stak ze een klein lampje aan en toen ging ze maar weer zitten wachten tot vader terugkwam. Ze hoopte maar, dat hij een dokter mee zou brengen. Als de dokter tenminste komen wilde bij kermisvolk. Ze had ook niet zo heel veel geld om hem te betalen.

Stil zat juffrouw Landstra daar maar. De minuten kropen om. Maar in die minuten dacht ze aan de versjes, die ze vroeger op de Zondagsschool had geleerd. Dat ging zo maar vanzelf:

Als g' in nood gezeten,
Geen uitkomst ziet,
Wil dan nooit vergeten:
God verlaat u niet.

Dat was een mooi vers en heel lang geleden had ze het dikwijls gezongen. Juffrouw Landstra zat nu toch werkelijk wel in nood en uitkomst zag ze niet meer. Malia was doodziek. Zou God dan toch nog naar haar willen omzien?

Toen kwam er weer een ander vers in haar gedachten:

In de grootste smarten
Blijven onze harten
In den Heer gerust. . . .

O, als dat voor haar ook eens waar mocht zijn. . . .

„Here Jezus, help me toch,” bad ze toen heel zacht. „Ik ben een grote zondares en heb in zo'n heel lange tijd niet meer aan U gedacht. Maar leer mij toch te geloven, dat U aan mij denkt en aan mijn arme, zieke kind. . . .”

„Bons, bons, krak. . . .”

Wat is dat tegen de deur? Verschrikt vliegt juffrouw Landstra op en de kleine, zieke Malia kreunt van pijn en schrik in haar bedje.

Meteen gaat de deur al open en dan staat daar veldwachter Jansen. Het licht van zijn lantaarn schijnt fel door de woonwagen heen. De punten van zijn snor staan steil omhoog en bars zegt hij: „Weet jullie niet, dat je voor het donker het dorp uit moest zijn?”

„Sst. . . . sst,” zegt juffrouw Landstra en dan wil ze hem gaan vertellen van Malia.

Maar de veldwachter valt haar in de rede en zegt: „Er is niets te sssten; jullie moeten weg en onmiddellijk. Span dat paard in en vertrek en dan mag je nog heel blij zijn, dat ik je niet bekeur.”

„Mijnheer de veldwachter,” zegt juffrouw Landstra dan zacht, „bekeur ons dan maar, want we kunnen niet weg. Zie maar eens naar mijn kind, hoe ziek het is. . . .”

De wagen is zo klein, dat de veldwachter in het geheel geen moeite behoeft te doen, om Malia te zien liggen. Ook hij ziet direct, dat de vrouw hem maar niet wat wijsmaakt, maar dat het meisje heus erg ziek is. Dan laat hij zijn lantaarn zakken, zodat het felle schijnsel niet meer op Malia's gezichtje valt.

„En wat moet dat dan?” vraagt hij. „Wat wil jullie dan? Je kunt hier toch in geen geval blijven staan.”

Hij probeert nog boos te praten, maar eigenlijk heeft hij toch wel een beetje medelijden met de vrouw en het kleine meisje. Hij heeft thuis ook zo'n dochtertje. . . .

„Ik weet ook niet, wat er moet gebeuren,” antwoordt juffrouw Landstra de veldwachter. „Mijn man is de dokter halen. Die zal zo wel komen. Het beste is, dat je hier blijft wachten, tot mijn man en de dokter er zijn, dan zullen die wel zeggen, wat er verder gebeuren moet.”

„Dat zal *ik* dan zeggen . . . en de burgemeester natuurlijk,” zegt Jansen nog.

Juffrouw Landstra zegt dan maar niets meer. Ze gaat weer op de rand van Malia's bedje zitten. Van de veldwachter trekt ze zich niets meer aan.

In de grootste smarten
Blijven onze harten
In den Heer gerust . . .

„O,” denkt ze, „wat moet dat heerlijk wezen, dat echt met je hart te kunnen zingen . . .”

Maar hoort ze daar in de verte niet een auto aankomen? Zou dat de dokter wezen?

Geen minuut daarna houdt de auto vlak voor de wagen stil. Twee mannen stappen uit: Landstra en de dokter. Ze zien de veldwachter wel staan, maar ze zeggen geen woord tegen hem. Ze denken nu alleen maar aan Malia. „Er is geen minuut te verliezen,” heeft de dokter onderweg tegen Malia's vader gezegd.

Veldwachter Jansen mompelt wat. Hij vindt het wel erg, dat die dokter en die man uit de woonwagen maar net doen, of hij er niet is. Maar dat meisje schijnt toch wel erg ziek te zijn . . .

Nog even aarzelt hij, maar dan keert hij zich om en in het donker verdwijnt hij. Hij gaat terug naar het dorp, regelrecht naar de burgemeester. Die moet dan maar vertellen, wat er met die woonwagen moet gebeuren.

4. EEN ANGSTIGE ZONDAG

Toen vader en moeder Landstra met de dokter om Malia's bedje stonden, was de kleine woonwagen ook meteen vol. De veldwachter had er onmogelijk meer bij gekund, als hij gebleven was. In angstige spanning keken vader en moeder toe, toen de dokter Malia onderzocht.

„Het kind kan hier niet blijven,” zei hij, toen hij met zijn onderzoek klaar was.

Vragend keken Malia's ouders de dokter aan. Malia hier niet blijven . . . ? Wat kon hij daarmee bedoelen?

„Ik neem het kind mee in mijn wagen,” zei de dokter toen, „en ik breng het nu direct naar het ziekenhuis in de stad. Dat is het minste tijdverlies. Uw dochtertje moet direct geholpen worden; dan is er nog een kleine kans, dat u haar mag behouden.”

„Is het dan zó erg?” vroeg juffrouw Landstra angstig.

„Ja, juffrouw,” zei de dokter toen. „Het spijt me, dat ik u niet wat beters kan zeggen. Het is inderdaad erg met uw dochtertje. Maar laat ik haar nu meenemen. Uw man kan meerijden, als hij dat wil en als u hem hier missen kunt.”

Landstra aarzelde even. Wat moest hij doen? Natuurlijk zou hij graag met Malia meegaan, maar hij durfde zijn vrouw ook niet goed alleen te laten. Die veldwachter kon wel eens terugkomen en die zag er nu niet bepaald vriendelijk uit. . . .

„Ga jij maar met Malia mee,” zei moeder toen.

„En als die veldwachter dan weer komt? Je weet, dat we hier om deze tijd eigenlijk niet meer mogen staan.”

„Dan zal ik mijn woordje wel doen, maar ga jij nu met het kind mee. Dan weten we tenminste waar het is. . . .”

Toen de dokter het portier van de auto dichtsloeg en de motor aanzette, begon juffrouw Landstra hevig te huilen. Het was haar, of daar opeens alles van haar weggenomen was. Malia weg en haar man weg. . . . en zij alleen met al haar verdriet. Haar man zou wel weer terugkomen. . . . maar wat zou hij dan voor droevig nieuws meebrengen? Misschien zou Malia wel niet eens meer levend in het ziekenhuis komen. De stad was nog ver weg. . . . en als een dokter zegt, dat het erg is, nu, dan is het wel heel, heel erg. Arme Malia. . . . Juffrouw Landstra zou eigenlijk de rommel in de wagen wat moeten opruimen. Maar ze kan dat niet. Haar handen staan verkeerd en haar ogen zijn nat van de tranen. Telkens zegt ze tegen zichzelf, dat ze flink moet zijn. . . . maar hoe moeilijk is dat.

„O, Here,” bidt ze dan weer, „laat Malia toch niet sterven. Als ze beter mag worden, dan zal ik haar van U vertellen. . . .” en dan schrikt juffrouw Landstra op.

„Klop, klop.”

Daar klopt iemand op de deur van de wagen. Wie kan dat zijn? Haar man kan nog niet terug zijn en die klopt ook niet. Die komt zo maar binnen. En de boze veldwachter zal het ook wel niet wezen. Die klopt niet zachtjes en bescheiden op de deur. Die bonst hard met zijn vuisten. . . .

Haastig doet juffrouw Landstra open; ondertussen veegt ze haar tranen wat weg met een punt van haar schort.

En dan staat daar toch de veldwachter. Juffrouw Landstra schrikt er van. Die komt natuurlijk zeggen, dat ze toch weg moet met de wagen. En hoe kan ze nu het paard inspannen en wegtrekken, als haar man niet eens thuis is?

Maar de veldwachter is niet onvriendelijk. Hij praat veel zachter dan hij gewoon is.

„Ik kom je wat brengen voor je dochtertje,” zegt hij en dan reikt hij juffrouw Landstra meteen een grote, zware zak over. Ze moet oppassen, want anders rollen de heerlijke oranje Jaffa's door de wagen, zó vol is de zak.

„Dank u wel,” zegt ze, „maar Malia is weg. De dokter heeft haar meegenomen naar het ziekenhuis in de stad.”

Even zegt veldwachter Jansen niets. Hij begrijpt, dat het erg moet zijn, als de dokter dat meisje zo maar meegenomen heeft in zijn auto om haar ver weg naar een ziekenhuis te brengen.

„U moet de Jaffa's dan toch maar houden,” zegt hij, „en als u het meisje dan eens gaat bezoeken, morgen misschien wel, moet u ze maar aan haar geven. Maar u moet er maar niet bij vertellen, dat ze van mij zijn, want het meisje kent mij toch niet.”

Och, juffrouw Landstra had eens moeten weten, wat een moeite de veldwachter heeft gehad, om ze te krijgen. Niet één groentewinkel wilde ze hem geven. „Het is zeven uur geweest; we mogen niet meer verkopen,” zeiden de winkeliers tegen hem en dan deden ze de deur voor zijn neus dicht. Op een andere tijd was Jansen zeker erg boos geworden, maar nu dacht hij aldoor maar aan dat erg zieke meisje uit de woonwagen. Als zijn eigen dochtertje eens plotseling zo ziek zou worden. Hij zou geen raad weten. . . . En dan ging hij maar weer naar een andere winkel om te proberen, of ze hem Jaffa's wilden verkopen.

Eindelijk was er nog één zaakje op Helmdorp, waar hij nog niet was geweest. Liever belde hij daar maar niet aan, want daar woonde de weduwe Nieuwenhuis en die had hij de vorige week nog bekeurd, omdat ze na zeven uur een paar kinderen een zak aanmaakhout gaf. . . . Toch was het win-

keltje van juffrouw Nieuwenhuis nog zijn laatste kans.

Toen hij er voorbijging, zag hij de vrouw voor het raam van haar woonkamertje zitten. Ze dronk een kopje thee en rustte blijkbaar wat uit van de vermoeiende dag. Hij wenkte haar, dat hij haar spreken moest. De vrouw schrok. Ze had toch weer niet wat verkeerd gedaan? Ze schoof het raam omhoog en vroeg toen, wat Jansen van haar wilde.

„Tien lekkere, zoete Jaffa's,” zei hij.

De vrouw keek hem eens aan. Dat was nog al wat, tien Jaffa's en dan nog wel lekkere zoete. . . . Dat was voor twee gulden. . . . Ze had helemaal geen zin om die zo maar aan de veldwachter te geven.

Jansen scheen haar te begrijpen en zei toen: „Maar ik zal ze je betalen. Zeg maar wat ze kosten. Je krijgt geld bij de vis, hoor.”

Toen dacht de vrouw weer, dat Jansen er haar wilde laten inlopen.

„En mij zeker weer bekeuren, omdat ik na sluitingstijd verkoop, hè?” zei ze.

„Vrouw Nieuwenhuis,” zei Jansen, „geef mij nu tien Jaffa's. Hier heb je een rijksdaalder en ik wil geen geld terug hebben. Je wordt niet bekeurd. Het is voor een ziek kind, nu weet je het. De dokter helpt ook, al is het geen spreekuur en de apotheek maakt voor zieke mensen ook drankjes klaar al staat er „gesloten” op de deur. En zo mag jij nu ook Jaffa's verkopen na zeven uur. . . . omdat het voor een zieke is.”

Toen geloofde de vrouw eindelijk, dat ze niet bedot werd en gaf ze de sinaasappelen.

En nu was het meisje er niet eens meer. . . .

Dat vond Jansen eigenlijk wel een beetje jammer. . . .

„Ik heb ook nog een boodschap van de burgemeester voor u,” zei hij toen tegen juffrouw Landstra.

De vrouw schrok al weer. Als ze nu toch maar niet ineens weg moest!

„Je kunt hier blijven staan, tot de Zondag voorbij is. Maar Maandag om tien uur 's morgens moet je het dorp uit zijn.”

„Dank u, veldwachter,” zei juffrouw Landstra opgelucht.

„Ja, het is dat ik een goed woordje voor jullie heb gedaan bij de burgemeester,” zei hij toen.

Maar juffrouw Landstra geloofde, dat hij dat maar zo zei. Die veldwachter was een rare. Hij bracht lekkere sinaasappelen voor Malia en ondertussen stond hij ook weer te jokken. „Nou, bedankt dan,” zei juffrouw Landstra toen maar, „en zeg tegen de burgemeester, dat we Maandag om tien uur Helmdorp uit zijn.”

Toen de veldwachter weer vertrokken was, duurde het niet zo heel lang meer, of Landstra kwam thuis. Hij had met de dokter mee terug mogen rijden. Alleen het donkere laantje had hij moeten lopen. Hij vertelde, dat Malia in een groot ziekenhuis lag. Hij had haar nog even op haar bedje mogen zien liggen. Ze lag in een glazen box op een grote zaal met kindertjes. Hij had wel in het ziekenhuis kunnen wachten, tot Malia geholpen was, maar hij durfde zo lang niet weg te blijven. Hij moest dan de andere morgen maar vroeg terugkomen om te horen. Maar ook de dokter in het ziekenhuis had gezegd, dat het meisje erg ziek was. . . .

„En is die veldwachter nog terug geweest?” vroeg vader na een poosje.

„Ja,” zei moeder toen. „We mogen hier blijven tot Maandagochtend. Om tien uur moeten we weg zijn. En kijk eens wat hij voor Malia heeft meegebracht?” En meteen liet moeder hem de zak met Jaffa's zien.

Vader en moeder gingen toen naar bed, maar slapen konden ze niet, want steeds waren ze met hun gedachten in het ziekenhuis in de stad, waar Malia was heengebracht. En

moeder lag maar te luisteren, of ze voetstappen hoorde buiten, of een auto, of een fiets . . . en of er niet op de deur werd geklopt. Je kon maar nooit weten, of er iets met Malia was.

Nu was ze te moe en te angstig . . . maar zo gauw mogelijk zou ze aan vader zeggen, dat er veel veranderen moest. Ze moesten niet op de kermis blijven. Vader moest een betrekking zoeken in een stad of een dorp en dan moesten ze een huisje huren ergens, al was het nog zo'n klein huisje en dan moest Malia naar school . . . en naar de Zondagsschool. En dan moesten ze ook zelf God weer gaan dienen, zoals vroeger, toen ze nog niet in een kermiswagen woonden . . . Als Malia maar beter mocht worden . . .

5. MALIA ZIET EN HOORT VEEL VREEMDE DINGEN

Malia heeft er niets van gemerkt, dat moeder thuis is gekomen en zich angstig over haar bedje heeft gebogen. Ze heeft vader ook niet gezien en de dokter evenmin. Ze weet er niets van, dat vreemde handen haar hebben opgetild en in een auto gedragen en dat ze laat in de avond naar een ziekenhuis is gebracht, ver weg van vader en moeder. Wel heeft ze gedroomd, maar dat waren vreemde dromen, waarvan ze zich later niets meer weet te herinneren. Daarom begrijpt Malia er niets van, als ze wakker wordt en in een vreemd bedje ligt in een klein, glazen kamertje. Het kussen, waarop ze ligt, is wit en de lakens zijn wit en alles, wat ze om zich heen ziet, is wit. Ze knijpt zichzelf eens in haar handen en haar vingers, want ze denkt, dat ze weer aan het dromen is. Maar dan komt er juist een vrouw, ook al in het wit, naar haar toe. Ze knikt vriendelijk naar Malia en zegt zachtjes: „Ben je wakker, kleintje?”

„Ja,” zegt Malia dan, „maar waar ben ik hier en wie ben jij?”

De witte vrouw lacht en zegt: „Ik ben zuster Annie.”

„En moeder, waar is moeder?” Als Malia over moeder gaat praten, begint ze ook meteen te huilen.

„Je moeder komt vanmiddag,” zegt zuster Annie, „maar nu niet meer praten, kleine meid. Ga maar lekkertjes slapen,

dan zul je wel gauw weer beter zijn." De witte vrouw stopt Malia onder de dekens en dan gaat ze weg.

Malia begrijpt er niets van. Ze ligt in een vreemd bed en moeder is er niet en ze moet slapen. Nog even snikt ze zachtjes met haar hoofdje in de witte lakentjes en dan doezelt ze weer in slaap.

Als ze weer wakker wordt, staat zuster Annie aan haar bedje, met een vreemde mijnheer. Zuster Annie heeft een witte beker in haar hand en de vreemde mijnheer heeft een witte jas aan.

„Waarom is alles hier wit?" vraagt Malia dan.

Zuster Annie en de mijnheer beginnen hartelijk te lachen. Zo'n klein meisje toch!

„Ze heeft goed geslapen," hoort ze zuster Annie zeggen, „en veel koorts heeft ze ook niet meer."

„Mooi zo," zegt de mijnheer met de witte jas. Meteen gaat hij dan weg. Even later ziet Malia hem achter het glas lopen. Zuster Annie reikt haar de witte beker aan haar mond. Ze drinkt een paar slokjes melk, maar het slikken valt haar nog wat moeilijk.

„Gaat het nog niet zo gemakkelijk?" vraagt zuster Annie. „Nu, dan maar weer slapen."

„En wanneer komt moeder nou?” vraagt Malia nog.

„Vanmiddag, kindje, vanmiddag, als je weer geslapen hebt. Dan zal je moeder wel komen.”

Zuster Annie belooft dat nu wel aan Malia, maar ze weet helemaal niet, of het wel waar is, wat ze zegt. Ze weet, dat Malia een kermiskindje is en ze kent Malia's moeder niet. Ze denkt, dat kermisvrouwen lang zoveel niet van haar kinderen houden als andere moeders. Ze denkt, dat Malia's moeder misschien wel een zigeunerin is, die langs de huizen loopt met klerenhaakjes en de kost probeert te verdienen met bedelen. „Die moeder komt misschien wel helemaal niet,” denkt ze. Zo'n domme zuster Annie!

's Middags staan er heel wat mensen — mannen en vrouwen en kinderen — voor het ziekenhuis. Ze wachten tot de deuren opengaan en zij naar binnen mogen om de zieken te bezoeken. De meesten hebben een zakje in hun hand met wat fruit er in en anderen hebben een bosje bloemen bij zich. Met spanning kijken ze naar de deuren. De mannen hebben ook al eens op hun horloge gekeken.

„'t Wordt tijd,” zeggen er enkelen, „het is op slag van twee; de deuren zullen wel gauw opengaan.”

Onder die mensen zijn ook een vader en een moeder. Ze zeggen niets; ze staan daar maar stil te wachten. De moeder draagt een grote, witte zak in haar arm. O, wat duurt dat wachten lang en wat heeft de nacht lang geduurd en de morgen. Het werd maar geen twaalf uur. . . .

Maar nu zijn ze er toch. Hoe zal het met Malia zijn? Ze zal nog wel leven, anders hadden ze wel bericht gehad van het ziekenhuis.

Eindelijk gaan de deuren open en de mensen schuifelen langzaam naar binnen. De een moet beneden zijn en de ander boven; de een loopt naar de linkerkant van het gebouw en

de ander moet rechts wezen. De man en de vrouw moeten even vragen, waar ze moeten zijn. Vader is er gisteravond wel geweest, maar hij zou heus niet meer weten, waar hij in het grote gebouw zijn kleine Malia zou moeten zoeken! Vader geeft de portier een sigaret en dan vertelt die precies, waar ze moeten wezen: de gang door, aldoor maar rechthoek en dan de trap op. Boven is het de tweede deur links op de gang aan je rechterhand. Nou, dat is niet gemakkelijk. Het duizelt vader en moeder Landstra. Hoe zullen ze dat kunnen vinden? Moeder houdt haar zakdoek voor haar mond, want in het ziekenhuis hangt een naar luchtje. . . .

Maar toch vinden ze het. Het leek moeilijker dan het was. En dan staan ze voor de deur van de kinderraam. Vader klopt op die deur, want hij weet heel goed hoe het hoort. Een zuster, die over de gang loopt, zegt: „Waar moet u wezen, mijnheer?”

En als vader het haar dan vertelt, zegt ze: „O, dan is u zeker de vader van dat meisje, dat hier gisteravond nog is binnengebracht?”

„Ja,” zegt vader, „dat is mijn dochttertje.”

„Nu,” zegt de verpleegster dan, „gaat u maar naar binnen, hoor. Uw dochttertje ligt in de glazen box. U ziet het wel en anders vraagt u het maar aan de zaalzuster.”

Och, nu is het **nog** maar een ogenblikje en dan staan vader en moeder Landstra bij het bedje van hun slapend meisje. Even schrikt moeder, maar zuster Annie is er meteen bij. „Het gaat goed, hoor,” zegt ze. „We hebben alle hoop, dat Malia wel weer beter zal worden, maar ze zal hier toch nog wel een poosje moeten blijven.”

Dan pas begrijpt zuster Annie, dat die vrouw wel de moeder van Malia zal zijn. Nu, ze heeft zich lelijk vergist. Dat is helemaal geen zigeunerin. Ze had eigenlijk best „mevrouw” tegen Malia’s moeder kunnen zeggen.

„Hoe komen zulke mensen op de kermis?” denkt ze. „Maar gelukkig voor Malia, dat ze een vader en een moeder heeft, die naar haar komen kijken.”

Dan buigt zuster Annie zich over het slapende patiëntje heen en ze fluistert: „Malia, Malia, word eens wakker; daar zijn je vader en je moeder.”

Malia slaat haar oogjes op en dan wil ze meteen haar armpjes naar haar ouders uitstrekken, maar dat mag niet van zuster Annie.

„Nee, kindje,” zegt ze, „dat gaat nog niet. Rustig blijven liggen.”

Malia kijkt haar vader en moeder eens aan en dan zegt ze: „Jullie zijn tenminste niet wit; jullie zijn gewoon.”

Vader en moeder begrijpen haar niet en denken, dat ze erge koorts heeft en niet weet, wat ze zegt. Maar zuster Annie vertelt lachend, dat Malia nog steeds niet goed begrijpt, waar ze is en dat ze het zo vreemd vindt, dat in het ziekenhuis alles wit is.

Nu moeten vader en moeder ook een beetje lachen. Wat heerlijk om weer te kunnen lachen na zo'n bange nacht en zo'n bange morgen.

„O, Here, ik dank U, ik dank U duizendmaal,” zegt juffrouw Landstra heel zachtjes, zodat God in de Hemel het alleen horen kan.

Wel een half uur zitten vader en moeder bij Malia's bed, maar van praten komt nog niet veel.

„Morgen zal ze wel meer praten hebben,” zegt zuster Annie.

„Nu is ze nog erg zwak. U moet het maar niet te lang maken.”

Nog voor het bezoek om is, gaan vader en moeder weer terug. De grote zak met Jaffa's laten ze achter voor Malia. Ze zullen haar later wel eens vertellen van wie ze die gekregen heeft!

Als vader en moeder al lang weer weg zijn, tegen de avond, wordt Malia pas goed wakker. Ze wil dan met alle geweld weten, waar ze is en waarom ze hier is.

„Je bent hier in het ziekenhuis, kleintje,” zegt zuster Annie. „Je was gisteravond heel erg ziek en toen heeft je vader je hier gebracht.”

„Maar ik mag heel gauw weer naar vader en moeder terug, hè?” vleit Malia dan met een smekend stemmetje.

„Zeker, kind, als je beter bent, mag je weer terug.”

„Maar ik ben nu weer beter.”

„Je bent wel veel beter dan gisteravond en vannacht, maar helemaal beter ben je nog niet en je kunt pas weer naar huis, als je helemaal beter bent.”

„En we hebben niet eens een huis,” zegt Malia dan en ze lacht zuster Annie, die zo dom is, werkelijk een beetje uit.

Zuster Annie begrijpt die olijke Malia direct en ze zegt:

„Nee, je hebt geen gewoon huis, maar je bedoelde natuurlijk, dat je graag gauw weer naar de wagen gaat.”

Malia knikt van „ja”, maar het is net, alsof ze ineens niet meer zo vrolijk is.

„Scheelt er wat aan?” vraagt zuster Annie dan.

„Als u maar weet, waar u me naar toe moet brengen, als ik beter ben,” zegt Malia en dan begint ze meteen te huilen.

„Nou, dat is ook wat!” lacht zuster Annie. „We brengen je dan toch naar de wagen van je vader en je moeder?”

„En die zult u vast niet kunnen vinden.”

Zuster Annie zet grote ogen op en ze denkt: „Zouden die kermismensen dan toch bedriegers zijn? Zouden ze wegtrekken en niets meer van zich laten horen en hun meisje achterlaten? Het kan haast niet. Het leken toch zulke nette mensen.”

„We mochten maar tot Zaterdagavond in Helmdorp zijn,” vertelde Malia toen, „en ik heb vergeten aan vader en moe-

der te vragen, waar we nu met de wagen staan.”

„Nu, dan moet je dat maar eens vragen als ze weer terugkomen.”

„En wanneer komen ze terug?”

„Ik denk morgenmiddag, want dan is het weer bezoekuur.”

„Morgenmiddag pas?”

„Het is toch gauw morgenmiddag?”

„En moet ik dan nog zo lang hier blijven?”

„Dat is toch niet lang, kindje? Het is zó morgenmiddag.”

Dan stopt zuster Annie de kleine Malia nog eens lekker in en zegt, dat ze nu maar gauw moet gaan slapen.

Malia ligt er maar aan te denken, waar vader en moeder wel zullen zijn met de wagen en waar het circus „De Witte Olifant” naar toe getrokken is. . . . Misschien wel heel ver, zó ver, dat vader en moeder niet elke dag meer bij haar kunnen komen. . . . en dan ligt ze hier helemaal alleen. . . . Zuster Annie is wel lief. . . . maar och, ze verlangt zo naar haar moedertje. . . .

Eindelijk valt ze in slaap, maar dan komen de bange dromen. Ze droomt van het witte bedje, waarin ze ligt, van de man met de witte jas en van zuster Annie met haar witte schort. . . alles wit. . . . en dan gaat de deur open en komt daar zowaar een witte olifant naar binnen. . . . Met zijn logge poten doet hij: „Stap-stap,” en hij komt al dichterbij. . . . zijn witte slurf zwaait heen en weer. . . . of hij wat zoekt. . . . tot vlak bij haar bedje komt het grote, logge dier. . . .

„O, ga weg,” roept Malia en dan begint ze hard te schreeuwen.

In een ogenblik is zuster Annie bij haar.

„Maar kindje,” zegt ze, „wat is er aan de hand?”

Het duurt nog wel even eer Malia wakker is. Ze kijkt zuster Annie dan verschrikt aan en zegt: „Hebt u de witte olifant weggejaagd?”

Zuster Annie begrijpt er niets van. Zou Malia weer koorts hebben gekregen? Een witte olifant! Hoe komt ze nu aan zo iets mals!

Maar ze ziet toch wel, dat het meisje erg bang is en onrustig heeft geslapen.

Malia pakt de hand van zuster Annie en houdt die stevig vast. „Niet weggaan,” zegt ze.

„Malia, weet je wat we zullen doen? We zullen vragen, of de Here Jezus over je waken wil en Zijn engeltjes wil zenden om je te beschermen. Dan kan er geen kwaad meer gebeuren en dan behoef je nergens meer bang voor te zijn. Ik kan de hele nacht niet bij je bedje blijven zitten. Er zijn nog veel meer kindertjes, voor wie ik moet zorgen. Maar de Here Jezus wil alle kindertjes bewaren en beschermen. . . . vooral die kindertjes, die dat aan Hem vragen. . . .”

En dan vouwt zuster Annie haar handen over de kleine handjes van Malia en ze bidt, of de Goede Herder dit kleine schaapje in Zijn armen wil nemen en het bewaren wil in de nacht voor nare dromen en of Hij ook haar vader en moeder bewaren wil, wáár die ook zijn met de wagen. . . . en of Malia maar gauw weer helemaal beter mag worden. . . .

Nog vóór zuster Annie „amen” heeft gezegd, is Malia in slaap gevallen. Ze heeft niet helemaal begrepen, wat zuster Annie deed en ze weet ook niet, wie de Here Jezus is. . . . maar de angst ging weg en toen vielen haar oogjes vanzelf toe.

6. EEN WAGEN ZWERFT LANGS DE WEGEN

Wat zijn vader en moeder blij, dat het met Malia zo goed gaat. Opgewekt lopen ze de lange weg naar Helmdorp terug. Maar als ze dan weer voor hun wagen staan, bedenken ze, dat ze de andere ochtend om tien uur hier vandaan moeten zijn. Waarheen? Ze weten het niet.

„Het circus zal ik niet meer kunnen inhalen,” zegt vader. „Ze hebben de hele Zondag doorgereden en beginnen morgenvroeg aan de opbouw. Wij zouden er niet eerder dan morgenavond om een uur of elf kunnen zijn. . . .”

„En het kind dan?” vraagt moeder. „We kunnen toch niet zo ver van Malia weggaan?”

Neen, dat kan niet. Maar als vader niet werkt, dan verdient hij ook niets. Hoe zullen zij moeten eten en leven, als ze het circus niet achterna reizen? Waar zal vader ander werk kunnen vinden? En waar zullen ze hun wagen kunnen neerzetten, zonder dat er een veldwachter komt om hen weg te jagen?

Vader Landstra gaat aan de kleine tafel zitten en hij laat zijn hoofd op zijn handen rusten. Het is ook om moedeloos te worden! Morgen vóór tien uur hier weg. Maar waar naar toe? Niemand ziet graag kermisreizigers in zijn dorp. . . .

Even later haalt moeder een doosje voor de dag. Ze doet het open en stort het leeg op de tafel. Geld zit er in: dubbeltjes en kwartjes en wat bankpapier. Als ze het telt, is het bij

elkaar vijf en dertig gulden en vijf en twintig cent. Dat is niet veel om van te leven. Malia kan nog wel weken in het ziekenhuis moeten blijven!

Vader haalt nu ook zijn portemonnaie te voorschijn. Daar zit nog wel zestig gulden in en wat klein geld. Bij elkaar is dat bijna honderd gulden!

„We kunnen er een paar weken van leven,” zegt moeder.

„Maar dan,” antwoordt vader.

„Misschien geeft God jou in die tijd werk,” zegt moeder zacht.

Vader zegt dan niets meer. Aan God heeft hij in geen jaren gedacht. Hoe komt moeder daar zo ineens bij?

Moeder ruimt het geld van de tafel en dan gaat ze een kopje thee zetten.

Maar 's avonds komen de zorgen terug. Nog één nachtje slapen, maar waar dan heen?

„Laten we de weg naar de stad maar opgaan,” zegt moeder, „dan komen we wat dichterbij Malia.”

„Daar zijn we gauw met de wagen,” antwoordt vader. „Een uurtje rijden, langer niet.”

„Zie dat we daar een plekje krijgen, waar we een paar dagen mogen staan,” stelt moeder voor.

„We kunnen het proberen,” zegt vader, „maar het zal wel niet worden toegestaan.”

De volgende dag om even negen uur staat het paardje voor de wagen. Moeder zit binnen en vader grijpt de leidsels. Het gaat de Kamp uit en het weggetje naar het dorp af. Dan slaan ze rechtsom en rijden in de richting van de stad. Bruin hoeft zich deze morgen niet te haasten. Stapvoets gaat het door een paar dorpjes heen en om goed tien uur rijden ze al door de buitenwijken van de stad.

Aan een jongen wil vader vragen, waar hij het gemeentehuis

kan vinden, of het politiebureau, maar de jongen wil niets van de kermisreizigers weten. Hij loopt hard weg. Een meisje, dat daar ook loopt, kan Landstra niet helpen: ze weet niet waar het gemeentehuis is en het politiebureau weet ze ook niet.

Maar een melkboer, die met zijn karretje langs de huizen gaat, om zijn klanten te bedienen, weet gelukkig raad.

„Het is nog een heel eind hier vandaan,” zegt hij, „en in de binnenstad zul je die wagen moeilijk kwijt kunnen. Je kunt hem wel zolang op mijn erf zetten. Ik woon hier vlak bij. Als je voor de avond maar weer weg bent.”

Nu, dat beloven vader en moeder Landstra. Ze vinden het heel vriendelijk van die melkboer, dat hij hen wil helpen. Ze laten zich de weg nog eens goed uitleggen en dan zullen ze te voet naar het politiebureau gaan, om te vragen, of ze ergens een paar dagen mogen staan. Het kost veel moeite en Landstra moet heel wat praten, eer ze toestemming krijgen om drie dagen in de stad te mogen blijven. Ze moeten daar nog wat voor betalen ook. Ze krijgen een plekje, niet ver van het ziekenhuis, waar Malia ligt, op een grasveldje, waar vroeger een paar huizen hebben gestaan.

„Zie je wel, dat God ons helpt?” zegt moeder, als ze tegen de avond hun wagen op het aangewezen plekje hebben neergezet. Ze is blij en dankbaar. Ze zijn ook weer bij Malia geweest en de zuster heeft gezegd, dat ze goed vooruitgaat.

Landstra kan nog niet zo rustig zijn als zijn vrouw.

„Over twee dagen zijn we weer net zo ver als vanochtend,” zegt hij. „Waar moeten we dan weer naar toe? En dat ze ons voor dat plekje nog laten betalen! Die honderd gulden zullen gauw op zijn. En wat dan? Als we geen geld hebben, wil niemand ons meer helpen. . . .”

Moeder zegt maar niets meer. Vader begrijpt het nog niet. Maar als niemand van de mensen hen meer helpen wil, dan

zal de Here uitkomst geven. Daar is ze zeker van. Als vader niet meer teruggaat naar het circus, dan zal God hem een andere plaats geven. . . .

Twee dagen later is de familie Landstra weer op weg. Ze mochten niet langer op het landje staan met hun wagen. Langzaam sjokt Bruin door de straten van de stad. De melkboer heeft verteld, dat een naburig dorp een heel goede en vriendelijke burgemeester heeft. Misschien mogen ze daar wel een poosje staan. . . . tot Malia beter is. . . . Ze zullen het in elk geval gaan vragen.

De vriendelijke burgemeester wil de Landstra's wel helpen. . . . maar wat doen ze voor de kost? Hebben ze geld? „Middelen van bestaan”, noemt hij dat. Ze vertellen eerlijk van de honderd gulden, waar al weer aardig wat af is. Dan kijkt de burgemeester bedenkelijk. Hij denkt nog eens goed na en dan zegt hij: „Het is nu Woensdag. Tot Maandagochtend mag je in mijn gemeente blijven staan, omdat je kind hier dichtbij in het ziekenhuis ligt. Maar denk er om: wees zuinig met je geld, want als het op is, kan ik je niet helpen.”

Vader en moeder Landstra beloven, dat ze heel zuinig zullen zijn en ze bedanken de burgemeester, dat ze tot Maandag in zijn gemeente mogen staan.

„Had ik maar werk,” zegt Landstra die avond tegen zijn vrouw, „dan was het allemaal veel gemakkelijker.”

„Ja, dan verdiende je geld en dan zou de burgemeester het zeker wel goedvinden, dat we hier bleven, tot Malia beter is.”

„Morgen ga ik werk zoeken,” zegt Landstra dan.

„Daar heb je gelijk in,” zegt moeder. „En ik zal bidden, dat je werk mag vinden.”

De volgende dag gaat Landstra al vroeg op pad, om werk te

zoeken. In alle werkplaatsen vraagt hij, of ze ook een karweitje voor hem hebben: bij de timmerman, bij de hoefsmid, bij de schoenmaker, bij de zuivelfabriek. Maar nergens hebben ze iemand nodig. Dan gaat Landstra naar de boeren. Maar ook die kunnen hem niet gebruiken, tot hij tegen de avond bij een boer komt, die vertelt, dat die dag een knecht van hem ziek geworden is. Voor een paar dagen moet hij het maar eens komen proberen. Het zal wel niet meevallen, want boerenwerk is zwaar werk en Landstra heeft het boerenvak nooit geleerd.

„Maar ik heb een paar stevige handen aan mijn lijf,” zegt hij.

„Nu, dan zal het misschien wel gaan,” zegt de boer.

„En?” vraagt juffrouw Landstra, als haar man eindelijk thuiskomt.

„Morgen mag ik bij die boer komen, daarginds, aan het einde van de weg. Een van zijn knechts is ziek geworden.”

„Zie je nu wel?” zegt juffrouw Landstra blij.

Ze bedoelt: „Zie je nu wel, dat de Here ons helpen wil?”

Maar haar man ziet het nog steeds niet.

„Het is maar voor een paar dagen,” zegt hij, „tot die knecht weer beter is.”

„En na die paar dagen komt er weer wat anders,” zegt moeder. „Je zult het zien.”

Het is zwaar werken bij de boer. Nog zwaarder dan bij het circus en als Landstra 's avonds thuiskomt, is hij echt moe. Zijn rug doet pijn van het bukken en zijn benen zijn zwaar als lood.

De tweede dag gaat het al een beetje beter en de derde dag begint hij aardig te wennen bij de boer. Maar dan is het ook weer Maandag. De burgemeester vindt het goed, dat ze in het dorp blijven tot de knecht van de boer beter is. Zo blijven ze

nog een week en kan moeder elke dag Malia in het ziekenhuis gaan bezoeken en omdat vader nu ook wat verdient, kan ze voor haar dochtertje ook eens wat meebrengen. Het gaat goed vooruit met Malia. „Nog een paar weekjes,” zegt zuster Annie, „dan krijgt u haar weer thuis.”

„Nog een paar weken?” vraagt moeder.

Moeder vindt dat heel lang, maar zuster Annie vindt het heel kort.

„U weet toch wel, dat uw dochtertje heel erg ziek is geweest?” zegt ze.

Ja, dat weet moeder wel.

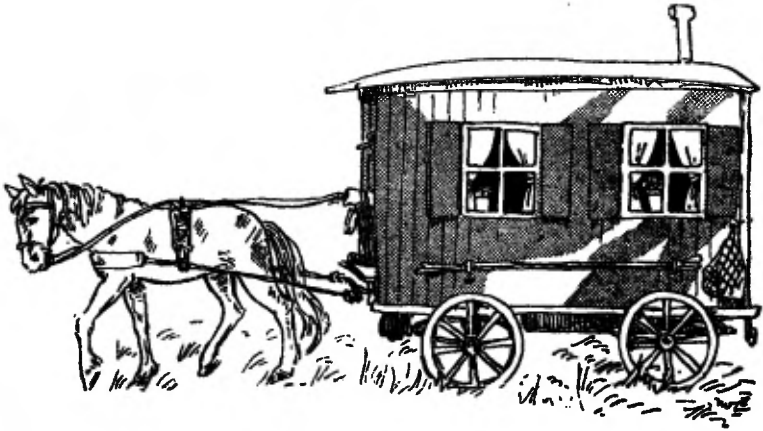
„Het is een wonder van God, dat u haar hebt mogen behouden.”

Als zuster Annie dat zegt, buigt moeder haar hoofd en komen de tranen in haar ogen. Dat haar lieve kind zo dicht bij de dood is geweest. Ze huivert nog, als ze daaraan denkt.

Maar nu wordt het allemaal goed! Malia wordt beter en vader heeft mogen werken bij de boer. Moeder vouwt haar handen voor haar ogen en zachtjes zegt ze: „O, Here, ik dank U, dat U zo goed voor ons bent. We hebben het helemaal niet verdiend, want we hadden U verlaten. Help ons toch, dat we U weer mogen vinden en laat mijn man toch ook in U mogen geloven.”

Toch moeten vader en moeder Landstra weer verder trekken. De knecht van de boer is beter en de burgemeester kan ze niet langer toestemming geven om in zijn gemeente te staan. Weer moeten ze verder. Landstra stuurt zijn paardje maar weer naar een ander dorp, dat ook niet ver van de stad ligt. Hij wil zo dicht mogelijk bij Malia blijven.

Weer mogen ze een paar dagen blijven staan en weer gaat Landstra werk zoeken. Een limonadefabriek kan hem een

paar dagen gebruiken voor sjuwwerk. Ook daar is een zieke, voor wie hij mag invallen.

's Avonds zegt Landstra tegen zijn vrouw: „Weet je, dat we weer heel dicht bij Helmdorp zitten?”

Neen, dat weet juffrouw Landstra natuurlijk niet. Ze is haar aardrijkskunde wel een beetje vergeten, maar nu vader het haar vertelt, begrijpt ze het toch wel: ze zijn van het ene dorp naar het andere reizende, in een grote bocht om de stad getrokken en nu komen ze vanzelf weer dicht bij Helmdorp uit.

„We zullen volgende week dan maar wat verderop moeten gaan,” zegt Landstra, „want op die veldwachter Jansen heb ik het niets begrepen.”

„Maar hij heeft toch Jaffa's voor Malia gebracht.”

Ja, dat moet Landstra erkennen, maar hij gelooft toch niet, dat hij ooit toestemming zal krijgen om zijn wagen op grondgebied van Helmdorp neer te zetten.

7. MALIA DOET NIEUWE ONTDEKKINGEN

Het ging met Malia goed vooruit. Elke dag werd ze een beetje beter. Ze begon in het ziekenhuis al aardig te wennen en ze vroeg niet meer, waarom alles daar wit was. Zuster Annie was erg lief en de dokter maakte wel eens een grapje met haar en zei, dat ze maar „oom” tegen hem moest zeggen.

Toen ze een dag of tien in de glazen box had gelegen, bracht zuster Annie haar op de zaal bij de andere kinderen. In het eerst was dat wel even vreemd, maar de meisjes, die in de bedjes naast haar lagen, vroegen hoe ze heette en waar ze woonde. Natuurlijk vertelde Malia toen van de wagen, waarmee ze telkens in een andere plaats stonden. De meisjes, Liesje en Doortje, vonden dat zo leuk, dat ze aldoor aan Malia vroegen, of ze nog eens vertellen wilde van de wagen. Liesje en Doortje kregen ook veel fruit en lekkers van hun ouders en altijd kreeg Malia daar wat van mee. Neen, het was in het ziekenhuis helemaal niet naar. Malia vond het niet erg, dat ze er nog wel een poosje zou moeten blijven. Alleen begreep ze niet, dat moeder haar elke dag kon bezoeken en vader ook heel dikwijls bij haar kwam. Al meermalen had ze aan moeder gevraagd: „Moet vader dan niet mee met het circus?”

„Neen,” had moeder toen gezegd, „we kunnen toch niet weggaan, als ons meisje hier in het ziekenhuis ligt?”

Ja, dat begreep Malia wel, maar ze dacht er toch ook wel eens

over na, hoe vader dan geld moest verdienen, als hij niet meer bij het circus was.

Ze vroeg ook aan moeder, waar de wagen nu stond. En toen noemde moeder de naam van een dorp, waar Malia nog nooit van had gehoord.

„Is dat ver weg?” vroeg ze.

„Wel neen,” antwoordde moeder, „het is hier heel dichtbij. We blijven in de buurt, hoor; dan kunnen we elke dag naar je komen kijken.”

„En . . . eh . . . wat doet vader nu?”

Moeder begreep eerst niet, wat Malia bedoelde, maar even later zei ze: „Vader werkt op een fabriek en vader heeft ook al eens bij een boer geholpen, toen er een knecht ziek was.”

„En gaat vader nu nooit meer naar het circus?”

„Dat weten we nog niet, kindje, misschien wel niet.”

„En blijft vader dan altijd op de fabriek werken?”

„Nee, dat zal wel niet. Dat is maar voor een paar dagen.”

„En als die paar dagen voorbij zijn?”

„Ja, kindje, nu vraag je zoveel. Dat weet ik ook niet. Dan moeten we maar weer zien, of er ergens anders werk voor vader is.”

Malia was nog maar een klein meisje, maar ze begreep toch wel, dat het moeilijk voor vader moest zijn om geld te verdienen, als hij niet meer bij het circus was.

Toen moeder die middag wilde weggaan, omdat het bezoekuur om was, zei Malia zacht:

„Moeder!”

„Ja, Malia, wat is er?”

„Wil ik aan de Here Jezus vragen om werk voor vader?”

Toen boog moeder zich over Malia heen en gaf haar een kus.

„Ja, kind, dat moet je maar doen. Hij hoort naar de kinderen.”

Toen stond moeder meteen op en ze liep naar de deur. Het

was hoog tijd. Zuster Annie kwam al kijken, of de ouders van de zaal waren. Maar bij de deur keek moeder nog even om en toen zag Malia, dat moeder huilde.

„Moeder, moeder, waarom huilt u nou?” wilde ze nog roepen, maar moeder was de deur al uit.

Die avond vroeg Malia voor het eerst in haar gebedje, of de Here vader werk wilde geven. Zuster Annie had haar geleerd elke avond en elke morgen een gebedje op te zeggen en ook bij het eten haar handjes te vouwen en te bidden. Zuster Annie vertelde ook elke avond voor de kinderen van de Here Jezus, of ze las mooie verhalen voor uit een dik boek, dat ze de „kinderbijbel” noemde.

Malia hoopte maar, dat vader gauw werk zou vinden. Ze behoefden dan niet meer met de wagen heen en weer te trekken. Misschien zou ze dan ook naar school mogen en lezen leren. Als ze dat kon, zou ze om een kinderbijbel vragen en vader en moeder daaruit voorlezen. Elke avond zou ze dat doen, net als zuster Annie het deed voor de kinderen. Vader en moeder moesten al die mooie verhalen toch ook horen en zij moesten toch ook weten van de Vader in de Hemel en van de Here Jezus. . . .

Een paar dagen later was Malia erg bedroefd: Doortje ging naar huis. Voor Doortje was dat erg prettig en de vader en moeder van Doortje waren maar wat blij, dat ze hun dochtertje mochten komen halen. Maar voor Malia was het verdrietig. Doortje was een echt vriendinnetje van haar geworden. . . . en nu ging Doortje weg. Haar bedje werd afgehaald en schoongemaakt. Malia ging op haar andere zijde liggen, want ze wilde niet kijken naar het lege bed van Doortje.

Gelukkig, dat Liesje er nog was. Liesje was ook een aardig meisje, maar Doortje was toch nòg liever geweest. . . .

Zuster Annie zag wel, dat Malia verdriet had, omdat Doortje weg was, maar ze zei niets. Wel was ze die dag heel vriendelijk tegen Malia en 's middags bracht ze haar een mooie pop.

„Die mag vanmiddag bij jou slapen,” zei ze lachend, „maar voorzichtig met haar mooie jurkje, hoor.”

Blij nam Malia de mooie pop in haar armen. Nou, daar zou ze zeker voorzichtig mee zijn. Wat een prachtig jurkje had die pop aan. Nog mooier dan de jurk van Anita! Anita was een dame, die in het circus een paar kleine hondjes kunstjes liet maken.

„Hè,” dacht Malia, „misschien krijg ik ook wel eens zo'n mooie jurk, als vader werk heeft. . . . lichtblauw met witte kantjes.” Wat stond dat mooi bij het blonde haar van de pop. Juffrouw Anita had ook blond haar en daarom noemde Malia de pop ook maar Anita.

's Avonds toen ze klaargemaakt werd voor de nacht, nam zuster Annie de pop weer mee. „Morgen mag je weer met haar spelen,” zei ze.

Toen gaf Malia de pop een kusje op haar rode wangetjes en ze zei: „Nacht, Anita, slaap jij ook maar lekker, hoor!”

Maar de andere ochtend gebeurde er iets, waardoor Malia de mooie, blauwe Anita helemaal vergat. Het bedje van Doortje werd weer opgemaakt en toen kwam zuster Annie een klein meisje op dat bedje leggen.

Eerst wilde Malia daar niet naar kijken. Ze had zich weer omgedraaid, met haar gezicht naar Liesje en met haar rug naar het nieuwe meisje ging ze wat met Liesje liggen praten. Maar toen ze in de loop van de morgen haar melk had gehad, zei de zuster, dat ze nu toch ook eens op haar andere zij moest gaan liggen. . . .

„Oh. . . .” zei Malia, toen ze haar nieuwe buurmeisje zag.

Dat was . . . Anneke, met wie ze op die middag in Helmdorp zo prettig had gespeeld. Anneke, het zusje van Pietertje . . .

„Anneke,” riep ze verrast, maar Anneke keek haar een beetje verwonderd aan. Anneke scheen haar niet direct te herkennen . . . of misschien was Anneke wel boos op haar, omdat ze niet teruggekomen was en de oliebollen niet had gebracht, die ze had beloofd . . .

„Anneke,” zei ze nog een keer.

Toen keek Anneke op, maar ze keek heel verdrietig. Malia begreep, dat Anneke pijn had. Zeker aan haar arm, want Anneke's rechterarm zat in een verband.

„Heb je pijn?” vroeg Malia.

Anneke knikte van „ja”.

„Ken je me nog?”

„Ja, een beetje.”

„Wie ben ik dan?”

„Malia.”

„Ben je boos op me?”

„Nee.”

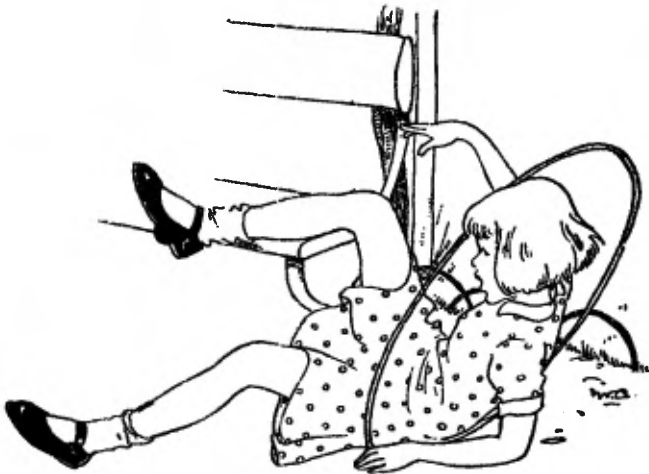
„Ik kon echt de oliebollen niet meer brengen . . .”

Anneke luisterde al niet meer. Haar oogjes had ze dichtgedaan en ze zei niets meer.

„Je moet vandaag maar niet zoveel met Anneke praten, Malia,” zei de zuster. „Anneke heeft nog veel pijn. Laat haar nu maar lekker slapen. Morgen en overmorgen kunnen jullie nog genoeg met elkaar babbelen.”

De volgende dag vertelde Anneke, hoe ze in het ziekenhuis was gekomen. Ze had met Pietertje op het pleintje gespeeld. Malia wist wel, dat pleintje, waar Malia óók was geweest. Ze hadden thuis op de zolder een hoepel gevonden. Daar had hun vader mee gespeeld, toen hij nog een jongetje was.

Met die hoepel wilden ze nu de kunstjes uit het circus na-
doen, waarvan Malia had verteld. Eerst hield Pietertje de
hoepel rechtop en dan kroop Anneke er doorheen. Toen
moest Anneke de hoepel vasthouden en probeerde Pietertje,
of hij er door kon komen. Maar toen waren ze met de hoepel
naar het bankje gegaan en daar hadden ze moeilijker kunstjes
geprobeerd. Het einde was, dat Anneke met de hoepel van
de leuning van het bankje was gevallen en haar arm had

gebroken. Omdat ze ook nog over pijn in haar rug klaagde,
was ze in het ziekenhuis opgenomen. Ze moest daar een
paar dagen blijven, tot ze geen pijn meer had.

's Middags kwam Anneke's moeder naar haar dochttertje kij-
ken. Toen wees Anneke naar het bedje van Malia en ze ver-
telde, wie het meisje was, dat daar lag.

Anneke's moeder keek even naar Malia en toen zei ze: „Zo,
dus jij bent dat meisje van de laatste wagen?”

Malia knikte van „ja”. Ze wilde ook wel wat zeggen tegen

Anneke's moeder, maar die praatte al weer met haar dochttertje en naar Malia keek ze niet meer.

Gelukkig kwam toen ook Malia's eigen moeder de zaal op. „O, moeder, moeder,” riep ze, „Anneke ligt naast me!”

Juffrouw Landstra moest even denken, wie Anneke was, maar toen herinnerde ze zich, dat Malia haar had verteld van twee kinderen, met wie ze in Helmdorp had gespeeld. Anneke en Pietertje heetten die. Dan zou het die Anneke wel zijn. Juffrouw Landstra keek toen ook eens naar het buurmeisje van Malia en ze knikte vriendelijk naar het kind. Anneke's moeder keek toen vanzelf weer naar juffrouw Landstra. Heel even keek ze een beetje onvriendelijk, maar toen scheen ze zich te bedenken en zei ze tegen Malia's moeder: „Dat was ook heel wat voor u en uw man, toen uw dochttertje zo ziek werd, juist toen u moest vertrekken.”

„Ja,” antwoordde juffrouw Landstra, „dat was heel wat voor ons. We hadden niet gedacht, dat we ons kind zouden mogen houden. Ze was heel erg ziek. Maar nu gaat ze gelukkig goed vooruit. Misschien mag ze volgende week wel thuis komen. Maar . . . eh . . . hoe weet u van de ziekte van ons meisje?”

„Van Jansen, de veldwachter. Die heeft ons alles verteld van de laatste wagen, die 's avonds nog in de Kamp stond. Nu staat u zeker ook weer in de omtrek, hè? Anders zou u niet elke dag naar het ziekenhuis kunnen komen.”

Toen vertelde juffrouw Landstra van het zwerven van de ene plaats naar de andere en dat ze nu toch weer heel dicht bij Helmdorp stonden met de wagen. „We zouden ook heel wat liever in een gewoon huis wonen; als mijn man maar werk kon vinden, hier in de buurt, of ergens anders, dan deden we de wagen direct aan kant. Het zou voor Malia ook veel beter zijn. Ze kon dan naar school gaan en naar de Zondagsschool en ze zou vriendinnetjes kunnen zoeken om mee te spelen.”

„Maar zoudt u wel kunnen wennen in een huis?”

„O ja,” zei juffrouw Landstra, „we hebben altijd in een huis gewoond; alleen de laatste jaren moesten we wel in een wagen wonen, omdat mijn man bij het circus werkte.”

„Nu, dan hoop ik voor u en voor Malia en natuurlijk ook voor uw man, dat hij gauw werk zal vinden.”

Nog een poosje praatten de twee moeders met haar dochtertjes en toen kwam de zuster al weer zeggen, dat het bezoekuur voorbij was.

„Hè, nu al?” vroeg Malia. Het scheen wel, of de tijd was omgevlogen. Ze wuifde haar moeder na, tot ze achter de glasdeur was verdwenen. Een ogenblikje daarna stond ook Anneke's moeder op. Ze kuste haar kleine meiske goedendag en tegen Malia zei ze: „Je moet Anneke maar niet meer van die kunstjes uit het circus vertellen, kleintje, want je ziet: ze gaat het proberen na te doen en dan gebeuren er ongelukken.”

Malia lag daar nog een poosje over na te denken. Anneke's moeder was wel vriendelijk tegen haar geweest en ze had ook een hele poos met moeder gepraat. . . . maar het was toch net of ze een beetje boos was, omdat ze Anneke en Pietertje had verteld van de hoepel en de hondjes. . . . Ze kon toch niet helpen, dat Anneke van het bankje was gevallen?

Een poosje later tikte zuster Annie haar op de wang. „Je slaapt toch niet?” vroeg ze en toen ze zag, dat Malia werkelijk goed wakker was, gaf ze haar een glas lekkere, warme melk. Maar wat was dat? Waterlanders in Malia's ogen?

„Is er wat, Malia?”

„Nee,” schudde Malia.

„Heb je pijn?”

„Nee.”

„Naar gedroomd?”

„Nee.”

Toen gaf zuster Annie het maar op. Ze dacht, dat Malia mis-

schien nog een beetje verdrietig was, omdat Doortje weg was. Maar dan zou het verdriet wel gauw overgaan, want zuster Annie had gezien, dat ze met het nieuwe meisje ook al goed kon opschieten.

8. GROTE VERANDERINGEN

De volgende dag kwamen een grote jongen en een groot meisje Anneke bezoeken. Ze brachten een zak heerlijke appels voor haar mee: mooie, goudgele appels met rode wangetjes. Maar voor hij de zak aan Anneke gaf, haalde de jongen er eerst eentje uit en hield die Malia voor. „Voor mij?” vroeg Malia.

„Ja, voor jou,” zei de jongen lachend en toen nam Malia de appel blij aan. Meteen kreeg ze een kleur, want ze wist, dat ze voor de appel moest bedanken. Dat had haar moeder haar zo geleerd. Maar wat moest ze tegen die grote jongen zeggen? Mijnheer? Maar dat kon toch niet! Maar gelukkig scheen de jongen te begrijpen, waarom Malia een beetje verlegen deed. Lachend zei hij: „Zeg maar Alex, hoor. En dat is mijn zus Martina. Alex en Martina van den Berg heten we en we wonen naast Anneke. Daarom komen we haar eens opzoeken. Maar van jou hebben we toch ook al eerder gehoord. Jij bent Malia, uit de woonwagen, is het niet? Nou zeg, jij bent ook een mooie, om die kinderen te gaan vertellen van hondjes, die door een hoepel sprongen. . . . Dat zijn ze gaan nadoen en nou ligt Anneke naast je, met een gebroken arm!” Malia schrikt er van. Denken de mensen dan allemaal, dat het haar schuld is, dat Anneke haar arm heeft gebroken? Ze had toch alleen maar een aardig verhaaltje aan Anneke en Pietertje willen vertellen? Maar Alex zal toch wel niet boos op haar zijn; anders zou hij haar geen appel hebben gegeven.

Even later zegt Martina tegen Malia: „Vind je het leuk om in een wagen te wonen?”

„Nee,” antwoordt Malia, „helemaal niet leuk.”

Daar begrijpt Martina niks van. „Nou,” zegt ze, „maar ik zou het reuze vinden. En jij, Alex? Je spant het paardje maar voor en dan maar rijden, overal heen. . . . en je gaat zeker niet naar school, hè?”

„Nee,” zegt Malia. „Als mijn vader werk krijgt, gaan we in een huis wonen, en dan mag ik ook naar school.”

„Zou je graag naar school gaan?”

„Nou, wat graag!”

„En mogen wij dan voor een poosje die wagen van jullie lenen? Fijn, zeg, in de vakantie, en dan maar overal naar toe.” Malia begrijpt niet, dat het maar een grapje is. Ze denkt, dat Alex en Martina met de wagen naar het circus willen gaan om daar in hun vakantie te gaan helpen.

„Je zou misschien niet eens kunnen, wat mijn vader doet,” zegt ze. „Durf jullie boven op het dak van het circus te klimmen?”

Nee maar, daar moeten Martina en Alex nu toch echt om lachen.

„Wij gaan ook niet naar het circus,” zegt Alex dan, „wij gaan trekken, vandaag hierheen en morgen daarheen, alleen maar voor ons plezier.”

„Maar dan verdien je niets,” zegt Malia ernstig, „en je wordt overal weggejaagd. Vraag het maar aan mijn vader.”

Martina moet weer lachen. Die Malia begrijpt er niets van! Maar Alex zegt: „We zullen jullie wagen dan maar niet lenen, want we willen niet overal weggejaagd worden en ja, geld heb je nodig.”

Een paar dagen later is de week al weer bijna om. Het is Zaterdag en het loopt tegen de avond. De meeste mensen

zijn klaar met hun werk. In het dorp is het stil en overal ziet het er netjes en schoon uit. Je kunt zien, dat het morgen Zondag is.

Maar even buiten de kom van het dorp staat op een landje een eenzame woonwagen. Het paardje, dat de wagen gewoonlijk trekken moet, is met een lang touw aan een hek vastgebonden. Het staat daar maar stil en tevreden en het plukt ondertussen wat gras van de berm, die langs het landje loopt.

De vrouw, die in de woonwagen woont, heeft een stoel naar buiten gebracht en daarop is ze gaan zitten met een breiwerkje. In de wagen is het zo warm, dat het er niet om uit te houden is, maar buiten is het heerlijk.

Haar man zit gehurkt op het trapje van de wagen. Zijn handen houdt hij onder zijn hoofd en zijn ellebogen steunen op zijn knieën. Hij zit maar te denken en zegt niets. Zelfs toen zijn vrouw zoëven vroeg, of hij een kopje thee wilde hebben, gaf hij geen antwoord.

Landstra heeft het moeilijk. Vanmorgen heeft hij op de limonadefabriek gehoord, dat zijn werk daar is afgelopen en over een paar dagen moet hij ook weer verder trekken. Waarheen, weet hij nog steeds niet. In al de dorpen in de omtrek heeft hij nu al een paar dagen gestaan, maar nergens mag hij blijven. Geen enkele burgemeester wil mensen in zijn gemeente toelaten, die geen huis hebben en geen werk . . . en geen geld. Van het beetje geld, dat hij op de limonadefabriek heeft verdiend, kunnen zij een paar dagen leven, maar dan moeten de Landstra's weer aan hun spaarpotje beginnen. En hoe moet het, als Malia straks uit het ziekenhuis komt?

Het is, alsof juffrouw Landstra de gedachten van haar man raden kan, want opeens zegt ze: „Wat fijn, dat Malia de volgende week naar huis mag komen, hè?” Moeder Landstra

heeft dat die middag in het ziekenhuis gehoord en ze is er echt blij om.

„We weten niet eens, waar we de volgende week zullen staan,” antwoordt Landstra, „en Malia zal voorlopig nog wel wat nodig hebben. Versterkende middelen en zo. Waarvan moeten we dat betalen? We hadden het circus toch maar na moeten reizen, dan hadden we tenminste werk en geld.”

„Hebben we dan nu al één dag honger geleden?” vraagt de vrouw zacht, „en hebben we al eens één keer helemaal zonder geld gezeten?”

„Nee, tot nog toe niet. Maar dat zal nu toch wel heel gauw gaan gebeuren. We zullen voor Malia, als ze straks hier komt, niet eens wat melk of een eitje kunnen kopen.”

„Kom, kom, vader. Ik geloof zeker, dat we wel weer geholpen zullen worden. God heeft ons altijd nog uitkomst gegeven. Hij zal het nu zeker ook doen.”

„Ben je daar zo zeker van, vrouw?”

„Ja, man, daar ben ik zeker van. Wij hebben Hem wel verlaten, maar Hij zal ons niet laten omkomen. Ik geloof, dat Hij ons in de moeilijkheden bracht, om ons terug te roepen tot Hem. Ik ben eerst ook wel erg angstig en moedeloos geweest, maar nu ik weer ben gaan bidden, heb ik het vertrouwen gekregen, dat alles goed zal komen.”

„Zo, ben jij weer gaan bidden?”

„Ja, vader, en dat moet jij ook weer gaan doen. Weet je nog wel, vroeger, vóór we naar het circus gingen, dat we toen ook altijd gebeden hebben en dat we toen ook naar de kerk gingen?”

„Maar toen ben ik toch ook een lange tijd zonder werk geweest. Anders waren we nooit naar het circus gegaan.”

„Ik geloof, dat we toen ook al te weinig vertrouwen hebben gehad. We zijn toen onze eigen weg gegaan, waar we de Here hebben verloren. Ons kind hebben we ook nooit van

Hem verteld. Malia is als een heidinnetje opgegroeid. Ze moest in het ziekenhuis komen om van de Here Jezus te horen!”

„En wilde je nu weer naar de kerk gaan?”

„Ja, met jou, en straks, als Malia weer thuis is, met ons drietjes.”

„Ik beloof nog niet, dat ik met je mee zal gaan.”

Maar daardoor is juffrouw Landstra niet ontmoedigd. Ze gelooft zeker, dat de Here ook tot het hart van haar man zal spreken.

Landstra zegt niets meer, maar hij staat op van het trapje en begint houtjes te hakken. Die zijn voor het kookkacheltje, waarop moeder elke dag het eten moet klaarmaken.

Als Landstra nog maar net aan het hakken is, stopt een motorfiets vlak voor het landje, waarop de wagen staat. Een heer stapt van de motor af en loopt meteen op Landstra toe.

„O, ik zie het al,” zegt hij, „ik ben hier bij Landstra, de vader van Malia.”

Verwonderd kijkt Landstra de heer aan en moeder, die van haar stoel is opgestaan en naderbij is gekomen, is de eerste, die antwoord geeft.

„Ja, mijnheer,” zegt ze, „u bent hier bij Landstra.”

„Ik ben Van den Berg,” zegt de vreemde heer. „Mijn kinderen hebben met uw dochtertje gepraat, in het ziekenhuis. Is het waar, dat u werk zoekt?”

„Ja,” antwoordt Landstra, „ik loop al een poosje zonder; eigenlijk al zolang als Malia ziek is. Toen is het circus, waarbij ik werkte, verder gereisd en konden wij vanzelf niet meegaan. Ik heb zo hier en daar al eens een paar dagen geholpen of ben voor een zieke ingevallen. Maar het wordt nu toch hoog tijd, dat er geregeld werk komt, want onze spaarduitjes beginnen op te raken en wat moeten we dan beginnen,

vooral als Malia straks thuishkomt en allicht nog eens iets extra's nodig heeft?"

„Ja,” zegt mijnheer Van den Berg dan, „ik begrijp, dat het moeilijk voor jullie wordt; maar wat voor werk zoek je, wat kun je?"

„O,” antwoordt Landstra, „ik kan van alles, mijnheer: lopen, fietsen, sjouwen, klimmen als het moet, inpakken. In mijn jonge jaren heb ik ook nog wat van het timmeren geleerd . . . en ik heb een paar flinke handen aan mijn lijf. Ik wil van alles aanpakken en ik kan ook nog veel leren, als het moet.”

„Ik zou wel iemand kunnen gebruiken in mijn fabriek. Het is zwaar werk, maar bij het circus zal het ook niet altijd even licht zijn geweest.”

Landstra luistert met allebei zijn oren wijd open. Hij kan maar niet begrijpen, dat het waar is, wat hij daar allemaal hoort. Hij zal toch niet dromen?

En juffrouw Landstra zou wel willen zeggen: „Zie je nu wel, dat de Here ons uitkomst zendt? Heb ik het niet gezegd?” O, ze zou wel kunnen huilen van dankbaarheid.

Mijnheer Van den Berg kijkt die twee eens aan en dan vraagt hij: „Nu, hoe denk je er over, Landstra? Durf je het aan?"

„U zult niet over mij te klagen hebben, mijnheer,” antwoordt Landstra.

„Over het loon zullen we het dan ook wel eens worden, want dat is volgens het tarief, zoals dat voor zulk soort werk is vastgesteld. Maar nu nog eens wat: ben je van plan om in die wagen te blijven wonen en heb je vergunning om hier te blijven staan?"

„We zouden niets liever hebben dan een huisje, mijnheer, al was het nog zo klein. En we hebben juist aanzegging gekregen, dat we Dinsdag hier weg moeten.”

„En waar gaat de reis dan naar toe?"

„Och, mijnheer,” zegt juffrouw Landstra nu, „als we dat

maar wisten. U weet, dat ons dochttertje al heel lang ziek is en al die tijd hebben we gezworven, van het ene dorp naar het andere en van de ene stad naar de andere. Overal mochten we maar enkele dagen blijven staan en nu weten we werkelijk niet meer, waar we heen moeten."

Even staat mijnheer Van den Berg na te denken. Dan zegt hij: „Als je met een klein huisje tevreden bent, kan ik je misschien ook daaraan helpen. Op het erf van de fabriek staat een kleine woning, die we lang als pakhuis hebben gebruikt. Die zou je kunnen krijgen, maar er zal wel heel wat aan opgeknapt moeten worden. Tot zolang zul je dus in je wagen moeten blijven. Maandagmorgen zal ik met de burgemeester over het geval gaan praten. Je zult voorlopig dan wel een standplaats op Helmdorp toegewezen krijgen, denk ik."

„In Helmdorp zijn we al geweest, mijnheer. Daar is het eigenlijk begonnen. We kwamen daar met de kermis en konden niet op tijd weer vertrekken, omdat Malia plotseling zo ernstig ziek werd. Het was op een Zaterdagavond. . . . U hebt daar anders een veldwachter, die niet mis is."

„Ha, ha!" Nu moet mijnheer Van den Berg toch eens hartelijk lachen. „Je bedoelt zeker onze veldwachter Jansen? Ja, dat is een baas, hoor. Maar toch is hij niet zo kwaad als hij er uitziet!"

„Hij heeft later nog sinaasappelen voor Malia gebracht, weet je nog, man?" zegt juffrouw Landstra nu.

„Maak je in elk geval maar niet bezorgd. Van de veldwachter zul je geen last hebben. Dus Maandag verwacht ik je om zeven uur op het werk en over veertien dagen zit je in je huisje."

„Mijnheer," zegt juffrouw Landstra dan, „hoe moeten wij u bedanken voor alles, wat u voor ons doet?"

„O," zegt mijnheer Van den Berg, „dat komt wel goed. Dank

God de Here maar en doe je werk goed, zodat ik er geen spijt van krijg, dat ik je geholpen heb.”

Dan stapt mijnheer Van den Berg meteen op. Hij zet zijn motor aan en is in een ommezentje verdwenen. De Landstra's kijken hem nog na, als hij eigenlijk al lang uit hun gezicht verdwenen is. Ze kunnen nog bijna niet geloven, dat het allemaal waar is.

Nog een poosje blijven ze buiten, maar de duisternis begint snel te vallen. Juffrouw Landstra gaat de wagen binnen en steekt de lamp aan. Even later roept ze ook haar man.

„Ik heb zó koffie,” roept ze, „ik ben ze aan het zetten.”

Nu, dat ruikt Landstra wel aan de heerlijke geur, die uit de deur van de wagen naar buiten komt.

Binnen vraagt hij vriendelijk: „En ga je morgen nog naar de kerk, vrouw?”

„Ik wàs al van plan om te gaan,” antwoordt juffrouw Landstra, „maar nu ga ik zeker.”

Landstra schraapt wat met zijn keel en dan zegt hij: „Dan ga ik met je mee.”

9. DE LAATSTE WAGEN

Het is Dinsdagmorgen en juffrouw Landstra is alleen, want haar man is aan het werk, op de fabriek van de heer Van den Berg. Ze zit op het trapje van de wagen met een bak aardappelen op haar schoot en een emmer fris water voor zich. De aardappels glijden één voor één tussen haar vlugge vingers. Met een klein mesje ontdoet ze ze van de schil. Dan vallen ze in de emmer, met een plons, zodat de druppeltjes water rondspatten.

Onder het schillen zit juffrouw Landstra te denken en te rekenen. Ze is o zo blij, dat haar man nu weer werk heeft en ze straks in een huisje zullen wonen. En Malia komt ook gauw thuis. . . . maar hoe zal ze haar huisje straks gemeubeld krijgen? Ze heeft een tafeltje, een paar stoelen, een bank om op te slapen en wat keukengerei. Dat is alles. Maar hoe kun je daar een huisje mee vullen, al is het nog zo klein? En hoe moet ze aan gordijnen komen en aan een kleed op de vloer? Juffrouw Landstra denkt er aan hoe duur dat allemaal is!

Zó heeft ze zitten denken, dat ze de man, die daar opeens vlak voor haar staat, niet eens heeft zien aankomen. Hij draagt een blauwe uniformjas en een pet en voor hij iets zegt, draait hij eerst zijn snor wat op, zodat de punten recht naar boven staan.

Juffrouw Landstra heeft die man meer gezien. Het was op

een Zaterdagavond . . . ja, ze herkent hem wel: het is veldwachter Jansen.

„Zo,” zegt hij, „hier ben ik dan. Ik heb een bevel van de burgemeester van Helmdorp, dat ik je moet komen halen.” „Mij komen halen?” vraagt juffrouw Landstra verschrikt. We hebben toch niets gedaan? Je moet vanavond maar eens terugkomen, als mijn man thuis is, hoor.”

„Maar ik heb een brief van de burgemeester,” zegt Jansen. „We hebben de burgemeester niets gedaan en jou ook niet. Maak dus maar gauw dat je wegkomt. Om vijf uur komt mijn man thuis van de fabriek van mijnheer Van den Berg. Als je ons wat hebt te vertellen, moet je vanavond maar terugkomen!”

De veldwachter kijkt nog steeds heel ernstig.

„Je hoeft je anders helemaal niet bang te maken, hoor

vrouwtje," zegt hij, alsof hij zelf de burgemeester van Helmdorp is. „De burgemeester heeft het goed met jullie voor. . . . en veldwachter Jansen ook. Jullie krijgt een plaats, dicht bij de fabriek waar je man werkt, tot het huisje klaar is. En ik zou je nu maar vast komen halen. Je man weet er van.”

„Als mijn man er van af weet, is het wat anders,” zegt juffrouw Landstra dan. „Maar hoe bedoel je dat, mij komen halen? Wat moet ik alleen op dat plekje doen? En ik kan de wagen hier toch zo maar niet laten staan?”

„Je begrijpt het helemaal verkeerd, vrouw Landstra; de wagen gaat natuurlijk mee. Wil ik je helpen om Bruintje in te spannen?”

„Dat kan ik beter zelf doen, veldwachter. Het dier kent je niet. Het zou misschien schrikken. Maar ga een ogenblik zitten. Hier heb je een stoel. Ik heb nog maar een paar aardappelen te schillen.”

En zo waar, Jansen gaat op de stoel zitten, die juffrouw Landstra voor hem uit de wagen haalt. Hij is eigenlijk blij, dat juffrouw Landstra zelf het paardje zal inspannen, want eerlijk gezegd is Jansen geen paarden gewend. Hij had er al een beetje tegen opgezien.

„En Jansen, wil je een kop koffie? Ik heb ze klaarstaan.”

„Nou, daar zal ik geen „neen” op zeggen!”

Terwijl juffrouw Landstra de koffie inschenkt en dan haar laatste aardappels schilt en Jansen zijn koffie uitdrinkt, denkt ze: „Dat wordt dan onze laatste rit. Straks is al het zwerven voorgoed voorbij.”

Handig spant ze Bruin voor de wagen. Ze zal zelf ook wel sturen, als Jansen maar vertelt welke weg ze moet gaan. Jansen kan ook nog wel naast haar komen zitten, als hij liever dat eind niet lopen wil. Maar dat doet hij niet. Liever loopt hij naast de wagen en telkens als ze een andere weg moeten inslaan, geeft hij de richting aan met zijn uitgestrekte hand.

Onderweg probeert juffrouw Landstra een paar maal de veldwachter aan het praten te krijgen. Maar dat gelukt haar niet. Hij zegt geen woord. Wel draait hij nog een paar maal aan zijn snor.

Hoe dichter ze bij Helmdorp komen, hoe strakker Jansen gaat kijken. Hij vindt het eigenlijk helemaal niet aardig van de burgemeester hem die wagen te laten halen. De Landstra's mochten nu „nette mensen” zijn, zoals de burgemeester had gezegd, hij hield nu eenmaal niet van kermisvolk! Jansen dacht er ook aan, hoe hij na de kermis zo zijn best had gedaan om die laatste wagen uit de Kamp te krijgen. . . . en nu moest hij diezelfde wagen er weer naar toe brengen! De fabriek van de heer Van den Berg lag vlak achter de Kamp en de wagen kreeg voorlopig een standplaats op zijn oude plekje. . . .

Het was juist twaalf uur, toen de wagen het dorp binnenreed. De school ging uit en de jongens en meisjes keken hun ogen uit: het werd niet eens kermis en toch kwam er een kermiswagen in het dorp! En kijk eens, de veldwachter liep er naast!

Jansen werd vuurrood, toen al die kinderen zo naar hem keken, maar hij kon ze toch niet weggagen, want ze deden geen kwaad.

Toen de wagen bij de Kamp kwam, zei de veldwachter: „Hier is het; je kunt de wagen wel daar in die hoek neerzetten. Daar heb je met de kermis ook gestaan. En kijk, als je nu dat weggetje daar achter langs dat bosje uitloopt, sta je voor de fabriek van Van den Berg, waar je man werkt.” Juffrouw Landstra trok even aan de leidsels en de makke Bruin hield direct halt. Terwijl ze van de bok stapte, zei ze: „En dan wel bedankt, veldwachter. Jammer dat mijn man er nu niet is, want dan zou je een sigaar kunnen krijgen.”

„Hoefte helemaal niet,” antwoordde Jansen, „ik heb alleen

mijn plicht gedaan. Hier heb je het bewijs van de burge-meester, dat je op deze plek mag staan, tot je huisje klaar is. Geef het maar aan je man. Op de achterkant staat precies waar jullie je aan hebt te houden. Wees vooral voorzichtig met vuur, met het oog op bosbrand en zo."

„We zullen er ons aan houden, hoor veldwachter."

„Nou, dat is dan goed. En het beste dan, vrouw Landstra

O ja, dat vergat ik nog te zeggen: drinkwater kun je bij de fabriek krijgen. Je weet, het weggetje achter langs het bosje."

„Dag, veldwachter, bedankt, hoor."

Met zijn borst vooruit en in ferme pas vertrok de veldwachter uit de Kamp.

Juffrouw Landstra moest eerst eventjes rustig gaan zitten. Een uur geleden zat ze nog haar aardappeltjes te schillen en nu ineens stond ze in Helmdorp, in de Kamp. Het leek wel een droom.

's Middags ging ze met een emmertje naar de fabriek om drinkwater te halen. Ze zag daar ook haar man, die al van de verhuizing had gehoord.

„Kijk," zei Landstra, „daar, links, even voorbij het hoofdgebouw, daar staat ons huisje. Je mag best even gaan kijken. Het zal er van binnen wel niet netjes uitzien, want vanmorgen is de rommel er pas uitgehaald. Morgen kun je aan de schoonmaak beginnen. Mijnheer Van den Berg zal dan voor een verfje en een behangetje zorgen."

Nu, dat liet juffrouw Landstra zich geen tweemaal zeggen. Gauw liep ze naar het huisje. Door de stoffige ruiten keek ze naar binnen. Haar man had gelijk, het zag er niet netjes uit. Maar ze zou boenen en schrobben tot het helemaal schoon was! Ze duwde ook even aan de deur en zowaar, die ging open. Toen liep ze het huisje binnen. O, wat zou het er aardig uitzien, als het straks schoon en opgeknapt was! Wat een mooie huiskamer en heerlijk op de zon. En wat een lief,

klein keukentje en boven op het zoldertje nog een mooi kamertje voor Malia. Het was erg klein. Haar bedje zou er net kunnen staan en dan misschien nog een stoel, maar meer toch ook niet. Maar wat zou Malia blij zijn: een eigen kamertje! Voor het kleine raampje zouden de gordijntjes van de wagen misschien net passen!

De volgende dag ging juffrouw Landstra al vroeg naar het huisje, met een emmer en een bezem, een dweil, een schuier en een pot zeep. Zienderogen werd het huisje mooier. Als ze flink doorwerkte, zou ze alles wel in een paar dagen klaar kunnen krijgen. Dan kon de schilder komen en de behanger. Malia, die eigenlijk al beter was, mocht nog een paar dagen langer in het ziekenhuis blijven, tot het huisje helemaal klaar zou zijn. Moeder had haar al iets verteld van het eigen kamertje, dat ze zou krijgen.

Toen aan het eind van de week de weinige meubeltjes van de Landstra's waren overgebracht, kwam mevrouw Van den Berg eens kijken.

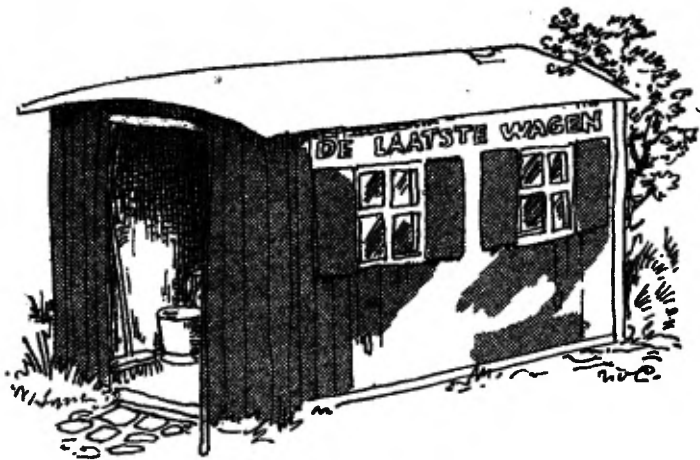
„Het ziet er keurig uit,” zei ze, „en ik meen, dat ik thuis nog een vloerkleed heb, dat ik niet meer gebruik. Het is niet nieuw meer, maar toch nog knap en heel. Zou ik je daarmee een plezier kunnen doen?”

„Het is haast te veel,” antwoordde juffrouw Landstra.

Dezelfde middag kwamen Alex en Martina ook nog kijken. Ze brachten twee grote pakken mee. „Dat is van moeder,” zeiden ze. „U moet maar kijken, wat u er van gebruiken kunt.”

„Kinderen, kinderen,” zei juffrouw Landstra dankbaar, „het is allemaal veel te veel en wat heb jullie met die zware pakken moeten sjouwen!”

Ondertussen knipte juffrouw Landstra de touwen van de pakken los en toen kwam daar een prachtig kleed uit voor de vloer en gordijnen voor de ramen. En toen ze nog met al

dat moois bezig was, werd er al weer op de deur geklopt. Het was de moeder van Anneke en Pietertje, ook al met een pak. In dat pak zaten een paar mooie schilderijtjes voor Malia's kamertje. . . . en een prachtige pop.

„De schilderijtjes zijn van mij,” zei Anneke's moeder, „maar de pop is van Anneke. Ze wilde die met alle geweld aan Malia geven.”

De tranen kwamen juffrouw Landstra in de ogen en Landstra kon alleen maar zeggen, dat het veel te veel was.

Voor Malia thuiskwam, werd ook de woonwagen op het erf gereden en voor Bruin werd een plaatsje gezocht. Aan het hek kwam een bord, waarop stond, dat een woonwagen en een paard te koop werden aangeboden. Voor Bruin werd dezelfde dag nog een koper gevonden, maar de wagen wilde niemand hebben. Mijnheer Van den Berg moest er om lachen. „Die wagen hoort zeker bij Helmdorp,” zei hij. Toen gaf hij Landstra de raad de wielen er maar af te halen en de wagen als „schuurtje” te gebruiken. Vader Landstra maakte dat toen netjes in orde en met witte verf schilderde hij op het schuurtje: „De laatste wagen”.

Toen de veldwachter daarvan hoorde, vond hij het helemaal

niet aardig. Het was al erg genoeg, dat hij die woonwagen weer in het dorp had moeten brengen. . . . maar dat die er nu blijven moest, had hij toch nooit gedacht!

Aan het eind van de week kwam Malia naar huis. Vader en mijnheer Van den Berg haalden haar, met de auto. Wat vond Malia dat fijn en wat ging dat hard! Malia had haast nog nooit in een auto gezeten.

Toen de auto stilhield bij het huisje, kon ze haar ogen bijna niet geloven. Mocht ze daar nu voortaan blijven wonen, in dat mooie huis? En hoefde ze nu niet telkens weer verder te reizen, dan naar de ene plaats en dan weer naar de andere? En zou ze straks ook naar school mogen gaan?

Van binnen was alles nog veel mooier dan van buiten en toen ze haar eigen kamertje mocht zien, danste ze van plezier.

Ze vond het ook erg leuk, dat de wagen, waarin ze zo lang hadden gewoond, ook nog een beetje in de buurt bleef, al vond ze het wel erg raar, dat er geen wielen meer onder zaten.

Toen vroeg ze naar Bruintje, het paard.

„Ja, dat moesten we verkopen,” zei moeder. „We hadden het niet meer nodig en we moesten het elke dag de kost geven. We konden het geld ook erg goed gebruiken, kind.”

Malia was een verstandig meisje. Ze begreep best, dat Bruin verkocht moest worden. Maar ze zou het trouwe dier, dat altijd op hun reizen was meegegaan, toch wel erg missen. „Arme Bruin,” zei ze en toen betrok haar gezichtje.

„Bruin is niet arm, hoor,” zei vader toen lachend, „hij heeft een goede baas. . . . en niet zo ver hier vandaan. Zondagmiddag gaan we hem eens opzoeken. De boer, die Bruintje kocht, zal dat zeker wel goedvinden. Dan kun je zien in welk een warme stal hij nu mag slapen en wat een heerlijk vers gras hij krijgt.”

„En nu gaan we eerst een boterham eten en dan moet Malia nodig naar bed,” zei moeder. „Kijk eens op de klok. Het is

bijna zes uur. Eer Malia in haar koetsje ligt, is het bij zevenen. Het is een drukke dag voor haar geweest.”

Met hun drietjes gingen ze toen aan tafel: vader en moeder en Malia.

Wat waren vader en moeder blij, dat ze hun dochtertje weer bij zich hadden!

En wat was Malia blij, dat ze weer bij vader en moeder thuis was!

„En nu gaan we maar niet zó eten als we dat vroeger altijd deden,” zei moeder, „maar eerst willen we de Here danken, die Malia weer beter heeft gemaakt en die vader werk gaf en ons allemaal dit mooie huisje.”

Meteen vouwde ze de handen en ging ze hardop danken voor alle goede gaven en alle zegeningen.

Na de maaltijd las vader uit de Bijbel en dankte hij een kort gebed. „Moeder kan dat beter dan ik,” zei hij.

Toen bracht moeder Malia naar boven, naar haar eigen kamertje. De nieuwe pop mocht die eerste nacht naast haar slapen. Maar vóór moeder weer naar beneden ging, liet ze Malia nog haar avondgebedje doen en toen stopte moeder haar lekker in.

Toen moeder al weer bij de trap was, riep Malia haar terug.

„Moeder, moeder.”

„Ja, wat is er, kind?”

„Moeder,” zei Malia toen, „het was toch wel goed, dat ik zo ziek geweest ben, hè?”

„Waarom, Malia?”

„Als ik niet ziek geworden was, zouden we nu nog op de kermis zijn. De Here wist het toch wel, hè, toen Hij mij zo ziek maakte op die Zaterdag?”

„Ja, kind,” antwoordde moeder, „de Here wist hoe ver wij van Hem waren afgedwaald en dat alleen jouw ernstige ziekte ons terug kon brengen tot Hem. Het was wel heel

erg, maar het was toch goed. Het was alles liefde van de Goede Herder, die naar Zijn verdwaalde schapen zocht.”

Toen gaf moeder Malia nog een zoen, maar Malia merkte dat niet eens meer, want ze sliep als een roos met de mooie pop van Anneke in haar armen.

INHOUD

	Blz.
1. Wat veldwachter Jansen op zijn rondgang vond	7
2. Malia	14
3. Wat moeder vond, toen ze thuiskwam	21
4. Een angstige Zondag	29
5. Malia ziet en hoort veel vreemde dingen	35
6. Een wagen zwerft langs de wegen	44
7. Malia doet nieuwe ontdekkingen	51
8. Grote veranderingen	60
9. De laatste wagen	68